

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«, GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK LJUBAN NARAKS

TEHNIČNI UREDNIK IVAN FLJAVZ

10. februar 1966 — LETO II. — ST. 3 (21)

CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

LETOS PRISTOPAMO K RAZPRAVI O OSNOVNIH LETNIH DOKUMENTIH V NOVIH POGOJIH, KI NAM JIH POSTAVLJAJO ZAHTEVE REFORME IZ LANSKEGA LETA, PRILAGAJAMO PA SE TUDI Z RASZPRAVAMI IN NAČINOM SPREJEMANJA TEH DOKUMENTOV DOSEŽENEMU DRUŽBENO-POLITIČNEMU RAZVOJU V KATEREM VSE VEČJE PRAVICE IN DOLŽNOSTI PREHAJAJO NEPOSREDNO NA DELOVNE ORGANIZACIJE, FUNKCIJA DRŽAVE PA VSE BOLJ ODMIRA.

OBČANOM OBČINE VELENJE

Doslej smo izdelovali letne družbene plane gospodarskega razvoja in proračune. Na razvoju, predvsem gospodarstva politično teritorialne skupnosti — od občine do zveze — vse bolj izgublja vplivne možnosti. Predvsem je to doseženo v celoti v občinah. Po ukinitvi prispev-

V soboto, 12. II. posebna izdaja Šaleškega rudarja o problemih komunalnega urejanja mestnih zemljišč

kov v družbeno investicijske sklade, je usahnil vir, preko katerega je sicer v manjši meri, a vendarle lahko vodila določeno politiko tudi občina na svojem področju. Sredstva ostajajo sedaj delovnim organizacijam. Po podatkih iz zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1964, je ostalo delovnim organizacijam 51,2 odstotkov proizvoda, v novih pogojih po reformi se ta udeležba poveča na 63 odstotkov. Računa se, da bo v letu 1966 v Sloveniji ostalo delovnim organizacijam že 66 % družbenega proizvoda.

Skupščina občine (tako pa tudi v republiki in zvezi) ne bo sprejemala letnih družbenih planov na dosedanj način. Delovne organizacije sprejemajo svoje delovne načrte in v svojem okviru vrše vsestranske in temeljite razprave. V občinskem merilu pa bomo imeli analize razvoja in obdelane predvidene možnosti za nadaljnji hitrejši razvoj. V kolikor ima skupščina občine možnost svojega vpliva, bo to napravila s sprejetimi ukrepi v obliki odlokov ali sklepov.

(Nadaljevanje na 8. strani)

NA DRŽAVNO PRVENSTVO

Naše znance velenjske kotalkarje smo našli že zgodaj zjutraj na ledeni plošči na jezerni. Kotalke so zamenjali z drsalkami in se pridno pripravljajo kar na dva državna prvenstva v drsanju. Zastopali nas bodo na mladinskem in članskem državnem prvenstvu. Zelim jim obilo uspehov.

Na silki: ekipa drsalcev iz Velenja, ki bo odšla na državno mladinsko in člansko prvenstvo

SKRB ZA POŽARNO VARNOST

Delavski svet elektrarne Šoštanj je že lani sprejel sklep, da je potrebno povečati skrb za požarno varnost v Šoštanju in okolici, zato je naročil šasijo pri tovarni avtomobilov TAM v Mariboru za avto-cisterno na katero je zavod za požarno varnost v Celju izdelal cisterno v kateri je 4.000 litrov požarne vode. Avto-cisterna je sodobna s črpalko, ki bi jo v slučaju potrebe lahko hitro uporabili in z razpoložljivo požarno vodo gasili in preprečili širjenje požara. Avto-cisterno lahko koristijo tudi za gašenje s kemičnimi sredstvi, ker ima napravljene naprave za mešanje vode s kemičnimi sredstvi kot so: tutogen, tetracolor in druge kemične snovi, ki povzročajo peno s katero se pokriva in duši ogenj.

Z nabavljeno avto-cisterno, ki je garazirana v elektrarni Šoštanj, se je povečala požarna varnost v občini Velenje, kjer je sedaj s takimi cisternami opremljeno gasilsko društvo Velenje in industrijsko gasilsko društvo rudnika lignita Velenje. Poleg tega, da bodo lahko gasili tam kjer ni pri roki vode, bodo lahko s temi avto-cisternami pomagali tudi v slučaju elementarnih nevarnosti in oskrbovali prebivalstvo s pitno vodo.

Za občino Velenje je to velika pridobitev, ker vemo, da imamo precejšnje število objektov, ki so požarno nevarni, pa jih bo tako mnogo lažje obvarovati.

M. V.

Prijavite se za oddajo »Pokaži kaj, znaš«

Mladinska organizacija rudarskega šolskega centra Velenje je med številčno najmočnejšimi aktivni v velenjski občini. Saj šteje nad osemsto mladincev in mladink.

Mladinski komite centra skrbi z upravljanjem mladinskih domov za vedno nove oblike dela. Ni še dolgo, ko so uvedli mladinsko tribuno. Že trikrat so napolnili mladinci dvorano mladinskega doma. Vsako sredo že redno gledajo filme.

Odločili so se, da bodo v februarju izvedli oddajo »Pokaži, kaj znaš« in sicer v Šoštanju in Velenju. Prepričani smo, da ne bo slabša, saj tudi med mladimi rudarji ne manjka talentov.

Mladinska organizacija se zaveda, da je med mnogimi njenimi dolžnostmi tudi skrb za čimboljši uspeh. Zato je organizirala več predmetnih krožkov. V njih si učenci medsebojno pomagajo. Sigurno bo uspeh boljši.

ALI ŽE VESTE?

Naša občina je ob koncu leta 1965 imela po podatkih matične službe 25.351 stalnih prebivalcev. Število stalnih prebivalcev občine je v tem letu naraslo za 681 ljudi. Od skupnega števila prebivalcev je 12.478 moških in 12.852 žensk. Območje občine je razdeljeno na tri matične okoliše. V matičnem okolišu Šmartno ob Paki je bilo ob koncu leta 2.262 prebivalcev, v matičnem okolišu Šoštanj 8.617 prebivalcev in okolišu Velenje 14.452 prebivalcev.

Mesto Šoštanj ima 3.321 prebivalcev, mesto Velenje pa 8.867, kar je za 644 več, kot jih je bilo ob začetku lanskega leta.

SMUK... SMUK... SMUK...

Naši otroci so pridno izkoristili snežno odejo in zimske počitnice. Ni bilo griča na katerem ne bi bilo otroškega živ žava. Nekateri pa so se šli tudi zares. Hodili so na smuške tečaje in celo v smuško šolo v naravi. Slednja je bila na Paškem Kozjaku. (O tem poročamo na 8. strani). — Mladež na sliki pa smo ujeli v naš objektiv, ko so vadili pod skrbnim vodstvom učitelja smučanja Rudija Zevarta. Šlo jim je že dobro izpod nog.

PREDPUSTNE
IN PUSTNE

ZABAVE

V HOTELU »PAKA«
VELENJE

12., 13., 19., 20.

in 22. februarja

vsakokrat ob 20. uri

- Nov bogat mednarodni večerni zabavni program
- Dekoracija po vašem okusu
- Možnost nabave pustnih rekvizitov

PUSTNI POZDRAVI

Po ukinitvi K-15

Zvezna skupščina je na enem od zadnjih zasedanj sprejela tudi zakon o prenehanju pravic na pooblaščen vožnjo osebam, ki so koristile letni dopust in zakon o dopolnitvi zakona o sredstvih delovnih organizacij. S temi zakonskimi predpisi se ukinejo karte za pooblaščen vožnjo K-15, ta sredstva se prenesejo na delovne organizacije.

Osnovna karakteristika novih predpisov bi se lahko definirala zelo na kratko. Ukinjajo se dosedanje karte K-15, s tem pa se ne misli zmanjšati skrb za letovanje delavcev, ampak je to želja, da se to obliko družbenega standarda dovede v sklad z gospodarsko reformo in orientacijo, da neposredni proizvajalci odločajo o vseh sredstvih katere ustvarjajo.

Kot je že znano so delovne organizacije že po prejšnjih predpisih odvajale 1,5 % bruto osebnih dohodkov v skupni fond, ki je lansko leto presegal že 65 milijard dinarjev. Iz tega fonda so plačani regresni transportni podjetjem za izvršene usluge za vse vrste predpisanih pooblastnic. S tem novim zakonom pa se delovnim organizacijam dovoljuje, da dajo ta sredstva v sklad skupne porabe in da z njim razpolagajo v skladu s svojo politiko tovrstne rekreacije.

Poleg tega zakona je Zvezna skupščina sprejela še dopolnitev zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. To je bilo potrebno zato, da bi podjetja vedela kako lahko s temi sredstvi razpolagajo. V tem zakonu se predvideva, da lahko delovne organizacije svoja sredstva skupne porabe koristijo za organiziranje letnih dopustov delavcev. Ta sredstva se lahko uporabljajo v višini 1,5 % od skupno izplačanih dohodkov v tem letu, ne da bi se pri tem moralo čakati na zaključni račun za leto 1966.

S tem ko sta oba zakona stopila v veljavo, lahko delovne organizacije samostojno delijo sredstva svojim članom. Pri tem je tudi možno, da delovne organizacije izplačujejo svojim članom, ki gredo na letni dopust, v gotovini.

Karta K-15 je prenehala veljati z 31. 12. 1965. S tem pa ne bi bilo prav, da bi tako nastal zastoj pri planiranju dopustov, ampak morajo delovne organizacije takoj odrediti namenska sredstva za letne dopuste. Odrediti morajo način in višino delitve teh sredstev, to se pravi, ali se bo izplačevala gotovina, ali prevoz, morda bivanje in hrana v počitniških domovih ter koliko sredstev se bo odvojilo za organiziranje športnih in kulturnih aktivnosti v prostem času.

S temi predpisi in v skladu z načeli samoupravljanja, postajajo nosilci politike rekreacije in oddiha delavcev delovne organizacije. V interesu vsake delovne organizacije mora biti, da organizira oddih tako, kot odgovarja njej in delavcem, da pri tem upošteva pogoje in specifičnosti dela ter prilike in želje vsakega člana. Za delovne organizacije, katere pri tem ne bodo imele dovolj sredstev, se s temi predpisi omogoča, da sredstva združijo v občini ali še na širšem področju.

Delovne organizacije oziroma njihovi organi upravljanja morajo v ta namen v čim krajšem času pripraviti splošne akte s katerimi bi določili merila in kriterije o delitvi namenskih sredstev za oddih delavcev.

To delo je nujno, ker karta K-15 ne velja več in bi odlaganje sprejema teh samoupravnih aktov bilo v škodo delovnih ljudi.

Tudi od aktivnosti sindikalnih organizacij bo v mnogočem odvisen način, kako bodo v delovnih organizacijah uresničili zakonska določila.

Se neobjavljena fotografija Kajuha, na pohodu XIV. divizije.

SPOMINI na KAJUHA

TAKO JE ZAČEL

V glasilu slovenske srednješolske mladine »Slovenska mladina« — katere odgovorni urednik je bil dr. Anton Slodnjak — je sodeloval tudi gimnazijec Karli Destovnik s svojimi pesmimi. Objavljal jih je pod psevdonimom Drago Jerin ali Peter Kalin. Sodeč po številu objavljenih pesmi je bil Karli Destovnik najplodnejši mladi poet saj je v letniku 1939/40 objavil kar 11 pesmi.

Cepprav te pesmi, ki so plod prvih njegovih ustvarjalnih pobud niso še na pravi literarni višini, so vendar bile vsebinsko prepričljive. Mesto so dobile takoj za uvodniki.

Ena takšnih je pesem »Seja dobrodelnega društva«, ki je obtoževala razmere v tedanji družbi. Tako-le pravi Karel Destovnik v zadnjih kriticah te pesmi:

Oglasil se nek debelast je
Oglasil se nek debelast je
in je govoril o dobru, o dobrotah,
o zaslugah društva dobrodelnega,
predsednika hvalil je njenega.
Vrata se odpro in sluga javi:
Vrata se odpro in sluga javi:
»Neka žena zmagaj joče,
vsa drhti in praskajo obila,
da moja je v rudnikar obila, obila
da čudjav čisto nič kupa ne oblika«
In pravi: go lahko bi ji pomagali za prvo silo.
»Z vlačugo ven« in duri se zapro.
Gospa se pomisli na se, na se.
Zborujejo molče modro, učeno
in seja se vrši naprej vseno...

Kako zelo je občutil in dojemal
Kako zelo je občutil in dojemal
razmere tik pred drugo svetovno
vojno je v razmišljanje zapustil pe-
sem »Pismo iz internata«:

Vse dni smo med sive zidove zajeti,
med šolske klopi in uradne obraze,
med svete podobe in same ukaze...
Težko, pretežko nam je tukaj živeti.

Tam zunaj, pri vas, je trpljenje in boj,
tovarne in polja in ritem življenja,
tam zunaj bi jo, se ljudje za obstoj,
in pesni so tankaj in čudežna vrenja.

A, tu govorijo o drugih rečeh,
o zvezdah in kraljih nam tu govorijo...
O trenjih tam zunaj in naših ljudeh
pa vselej skrivnostno molčijo!

Skoraj lahko bi ga primerjali s Cankarjem, ki je dejal: »Ali mislite, da je res mogoče še dolgo živeti v takem zraku, tako polnem laži in fraz, da se ne vidi preko ceste? Po takih dneh prihajajo viharji.«

Te viharje je slutil tudi Karel Destovnik, ko je zapisal v pesmi »Včerne meditacije«.

»Kako je z vami, bratje, kaj je v vas?

Je drugačen vaš obraz,
in kri, še vre vam kri po žilah?
Morda že jutri bo zarjul vihar,
morda bo jutri vsekal med nas,
zato vprašujem, bratje, kaj je v vas?»

Precej je bilo krivic, ki so ga bolele. Mnogo je razmišljal o težavah, ki jih morda ni povsem razumel a zato tem huje občutil. Življenje ni bilo lahko. Prostora pod soncem, ki naj bi gredo predvsem mladega človeka, Karel Destovnik ni poznal. Vedel je le za trpljenje in bol, ki je tudi njega spremljala. Trpljenje mnogih slovenskih družin, tovarniškega delavca in kmetja, je zelo občutno prikazal v pesmi »Moj ded«.

Petdeset let je v tovarni umiral
in delal za druge kot vol.
Nikdar se smejal ni, nikdar se upiral,
Po lihtu je sklonjeno šepal domov.

Tih je in skromen, navajen trpljenja,
da skoro govorit ne upam se z njim.
Vsega naveličan, sit vsega življenja,
zajetega v bol in tovarniški dim.

A včasih, ob vinu mu v žilah vzkipi...
Takrat bi vso plačo nankrat zapli;
pozabil bi vsaj za trenutek skrb
in kri si ogrel, ki je ni še pretil.

Takšne in podobne pesmi so mlademu dijaku Karlu Destovniku prinašale le nevarnosti. Moral se je seliti iz gimnazije v gimnazijo. Sicer pa je kmalu prišel vihar, ki ga je on sam že napovedoval...

V. K.

MINILO JE DVAINDVAJSET LET

V kronikah naše osvobodilne vojne so zapisani tudi tile odstanki:

Januarja 1944, po prvih uspešnih ofenzivnih sunkih na Dolenskem in Notranjskem, je glavni štab narodnosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije poveril XIV. diviziji, naporno in tvegano nalogo: preiti Savo in čez Hrvaško Zagorje prodreti na Štajersko.

Divizija je krenila na pot iz Bele Krajine s 1032 izbranimi in prekaljenimi borci, z avtomatskim orožjem, minometi in nekaj lahкими topovi.

Nemci so, čeprav v prvem trenutku presenečeni nad nenadnim vdorom XIV. divizije preko Sotle, napravili načrt, da bi po vsej sili razbili in uničili divizijo in ji preprečili izpolnitev njene naloge.

Medtem je zapadel globok sneg, ki je med vsem pohodom divizije izredno oteževal borbe in obstoj brigad.

Na obronkih Mozirskih planin, na prostoru med Šoštanjem, Velenjem, Slovenj Gradcem in Mežico je prestala divizija svoje

na težje preizkušnje. Tu so Nemci koncentrirali proti njej sile okrog dveh divizij, najmanj 20.000 mož.

22. februarja, proti večeru, se je prebila XIV. divizija čez Plešivec na Krajder, severno od Šoštanja; tu so jo Nemci obkolili

s tremi obroči, naši borci pa so jih presekali ter čez Bele vode, Zlebnik, Zaloke, Pohorje in Savinjsko dolino prodrli proti Korški.

V borbah tistega dne je padel tudi partizanski pesnik Karel Destovnik — Kajuha.

SPOMIN IN BODRILLO

Kajuha je v svojih pesmih ujel ravnotežje tematike in svoje ustvarjalne sile: čist umetniški izraz in skladna oblika sta se zila v eno z zdravno, borbeno idejo, ki je dozorela že v prvih Kajuhih stihih. To je dvignilo njegovo delo v sam vrh slovenske poezije na najusodnejšem prelomu dveh dob.

Za nas pa pomeni Kajuha pesem še nekaj več: dokler bo živel v zavesti slovenskih ljudi spomin na našo osvobodilno borbo in dokler bomo živeli ob plodovih te borbe, nam bo pomenila Kajuha pesem prav to, kar je pomenila slovenskemu partizanu: bila mu je najzvestejši spremljevalec v veseli uri in hkrati bodrilo v tegobnih dneh, da bo jutri drugače, misel, ki jo je v tolikih variantah zapisal Kajuha. Za nas je Kajuha pesem kos našega partizanstva, njegov dokument in zrela umetniška upodobitev, pa tudi kos našega novega življenja, kamor nam je kazala pot, pa onemela, preden je to novo življenje zagorelo.

Kajuhove pesmi, D. Moravec

SREČAL SEM KAJUHA

jo. Brez patosa, nežno je izlival svoje srce.

Prosil sem ga, naj mi jih napiše. Tega ni hotel. Zato sem jih stenografiral. Njegova pesem, ki je ilegalno krožila po Ljubljani, je bila uteha trpečim in vzpodbuda k borbi...

Ob odhodu iz Ljubljane sem kopijo teh pesmi, skrit in po vojni so bile izdane v posebni izdaji njegovih pesmi v tehniku XIV. divizije.

Kajuha je bil skromen in miren tovariš. Koliko večerov sva se pogovarjala o bodočnosti. Bil je vedno optimist. Obujala sva spomine na Saleško dolino, na okoliške planine, ki sva jih oba tako ljubila. Spominjala sva se literarnih večerov, ki jih je prirejala napredna mladina v Šoštanju, kamor je prihajal tudi pisatelj Miško Kranjec in bral odlomke iz svojih del.

Rad se je smejal. Njegov smeh pa je bil posebne vrste. Široko je odprl usta, da so se zablesteli beli zobje, vendar je bil to smeh brez glasu. Nekoč sem ga vprašal, zakaj se ne smeje na glas. Odgovoril mi je, da

se je tako navažil v ilegali, kjer je bolje, da se človek čim manj čuje.

Kajuha me je zadržal za razne obveščevalne naloge, ki so bile dokaj pestre in zanimive. Najprej sem postal »senca« generala Roate. Sledil sem ga na vsakem koraku, kjerkoli je bilo mogoče in poročal o njegovem kretanju. Kajuha mi je dajal napotke, kako naj spreminjam svojo zunanost, da ne bi vzbujal pozornosti italijanske policije. Pozneje sem sledil plavogardističnega majorja Novaka, ki je stanoval v isti hiši kot jaz.

Organizirali smo tudi radijski aparat in lovili vse važne vesti s front in jih pošiljali tehniku, ki jih je razmnoževala za Ljubljano. Pri delitvi poročil nam je odlično služila frančiškanska cerkev v Ljubljani, kjer je marsikateri svetnik služil kot mrtva javka...

Ze nekaj dni je bil Kajuha bolan in se je zadrževal pri meni. Mučila ga je srbečica. Ko je ozdravel, je odšel. Tudi Ljubljano je potem kmalu zapustil.

Takrat sem ga poslednjič videl. Vlado Valenčak

Kajuha govori na mitingu leta 1943 v Starem trgu pri Ložu.

Karli in njegovi tovariši

Cepprav tri leta mlajši sem Karlja dobro poznal. Bil je prijetne zunanosti. Glavo, v kateri je nenehno snoval svoje pesmi, pa so mu krasili bujni črni kodrasti lasje. V počitnicah smo se kopali v Paki in posedali na starem Brišnikovem jezu ali pa igrali odbojko. To je bila družba delavske in študentske mladine. Žal so iz te generacije preživeli vojno le nekateri. Med njimi Vlado Weingerl sedaj zdravnik v Slovenj Gradcu, Janez Platzer zdravnik v Mežici, Lidi Lanc, kipar in profesor v Kamniku, Maks Pevcin, višji oficir vojne mornarice v Splitu in

še nekateri drugi. Življenje za domovino pa so dali: Solnovi fantje, brata Mravljaka in Vrhovnik, Franci Pevcin, Valter Muhovec, Frdo Lužnik, Franc Presečnik, Rado Pejevnik, Pepi in Mara Tekavc, Pepi Novak, mati in hčerki Poprask, Kajuha ter njihov idejni vodja Biba Röck in še mnogi drugi.

V. K.

Kot Goethe, Puškin in drugi je tudi Kajuha slikal. Na fotografiji: avtoportret Kajuha, ko je bil srednješolec.

Ivan Napotnik: relief Kajuha na njegov rojstni hiši v Šoštanju.

IZ NAPOTNIKOVE GALERIJE

Ker smo pred dnevi praznovali slovenski kulturni praznik — obletnico smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna — vam bomo danes predstavili še kiparja IVANA ZAJCA, tvorca Prešernovega spomenika v Ljubljani.

Napak bi bilo podcenjevati pomen naših starih domačih podobaških, kamnoseških in rezbarskih delavnic, iz katerih izhajajo po večini pravzaprav najnovejši slovenski kiparstva, mladi nadarjeni talenti, ki so se kmalu povzpeli do študija na umetniških akademijah in v delavnicah pomembnejših umetnostnih središč. Od začetka so bili to redki poedinci in med njimi so zlasti trije, ki

je bil na razstavi v Künstlerhausu v jeseni leta 1894 in ga je tudi dunajska kritika zelo pohvalno omenila. Zajec ga je tu razstavil kot gost dunajskega umetniškega združenja.

Po končani študiji je Zajec še dve leti ostal na Dunaju. Od tu se je preselil v Monako, kjer se je hitro seznanil z rojakom Ažbetom, ki je v Monakovem vodil lastno slikarsko šolo, katero so obiskovali tudi naši znani slikarji — impresionisti. Leta 1899 se je Zajec napotil v Italijo, kjer so ga predvsem navdušila grandiozna dela slavnega kiparja in slikarja Michelangelaja.

Po vrnitvi iz Italije, ki je pomenila klasično usmerjenemu tujcu zlasti na prvi stopnji njegovega razvoja nedvomno najgloblje doživetje, se je Zajec naselil spet na Dunaju, kjer je odprl svoj atelje in izvrševal različna naročila. Izredno marljivost in umetniško vnemo opazamo še posebej v letih po prvem velikem srečanju z Italijo in njenim kiparskim bogastvom, ki je zapustilo umetnikovi fantaziji najmočnejše vtise. Iz časa okoli leta 1900 se omenja zlasti monumentalna arhitekturna plastika kmetic za alegorijo »Poljedelstvo« — 3 m višine, razstavljeno v »Salonu« pariške svetovne razstave leta 1900 in 4 m visoka alegorija »Obri in industrija« za dunajsko palačo Prinzhof. Iz te dobe je tudi znana »Vezalka sandala«, ki je sedaj v ljubljanski Narodni galeriji, prav tako kot »Prestrašeni pastir« v bronu, ki stoji v avli Narodne galerije našega največjega hrama nacionalne kulture in umetnosti.

Prešernova stoletnica rojstva je sprožila in končno tudi uresničila že dalje časa obravnavano zamisel o postavitvi spomenika, ki naj bo vredna in v podobi najdostojnejša počastitev velikega pesniškega genija. To umetniško delo je bilo po sklepu pripravljalnega odbora in domače žirije poverjeno kiparju Zajcu, ki je ob javnem natečaju prejel prvo nagrado za predloženo osnutek. Dne 18. oktobra 1900 mu je bilo poverjeno to odgovorno delo po odobritvi članov posebne dunajske strokovne žirije: kiparjev prof. Kudmana, prof. Zumbuscha in arhitekta rojaka prof. M. Falfanija. Rok natečaja je bil od 1. julija do 20. decembra 1899, spomenik pa je bil slovesno odkrit 10. septembra 1905. Zajec je to veliko delo naredil v ateljeju na Dunaju, kjer sta bili bronasti figuri Prešerna in muze modelirani in odliti. Obe strani kamnitega podstavka, krasita dva bronasta reliefa »Crtomir in Bogomila« in »Ribiči«, oboje pa po motivih Prešernovih pesnitev. Podstavek za spomenik, ki ga je umetnik zamislil na prostoru z zelenim ozadjem, pa je projektiral arhitekt Falfani. Celotni spomenik je visok 10 metrov, ter je bil po daljšem izbiranju prostora postavljen na sedanjem Prešernovem trgu. Med delom spomenika je Zajec izjavil: »Srečen sem, da je usoda izbrala mene za tako delo... Izgotavljal sem ga s pleteto in navdušenjem... Ideala seveda nisem dosegel, kdo neki ga doseže...«

Kakor tedanji čas kritično ni bil pravičen do impresionistov, tako je tudi Zajcev spomenik bil deležen gonje poklicnih in nepoklicnih sycovancev. Zato se je razočarani Zajec odločil za pot v Meke umetnosti — Pariz. V Pa-

je odpotoval še v London in Zajec ni znal slediti. Iz Pariza dalje v Ameriko. Po vrnitvi v Ljubljano se je nekaj časa rizu ga je navdušil velik kipar Rodin, katerega geniju pa ukvarjal predvsem z nagrobniki, kar pa v Ljubljani ni mogel dobiti modelov se je leta 1912 odpravil v Trst, kjer je odprl svoj atelje. Kmalu zatem pa je spet na poti za zaslužkom. Leta 1913 ga je zamikal Rim, kjer je tik pred izbruhom prve svetovne vojne stopil v Meštrovičev atelje. Po vstopu Italije v vojno je bil Zajec interniran na Sardinijo, kjer je zbolel za malarijo in pretrpel mnogo vojnih nadlog interniranja od leta 1915 do 1918. leta.

Ko se je Zajec po končani vojni spet vrnil v domovino je pričel polagoma zbirati nove moči za nadaljevanje svojega več let prekinjenega umetniškega dela. »Da težka je bila njegova življenjska pot, vendar se je venomer tolažil sam: »Od staršev in stricev sem podedoval vztrajnost in marljivost. S tema dvema lastnostima gledam mirno v svojo bodočnost v zvezi vsemu in tudi proti vsemu!«

Poleg večjih deloma tudi javnih naročil se je odsele bolj pogosto kot prej začel ukvarjati z manjšo žanrsko plastiko v terakoti. Med večje je povojne kompozicije, običajno iz kararskega marmornja, štejejo dela za številne zasebne grobnice in figure za Zvezno skupščino v Beogradu in bronasti spomenik vojnim žrtvam v Svilajncu v Srbiji, ki pa je bil v II. svetovni vojni žal uničen.

Težave s katerimi se je moral boriti še zlasti iz tesnobe in zaostalega okolja prihajajoči slovenski kipar doma in v tujini, marljivega in delovni discipliniranega značaja niso mogle upogniti. Zajec se v svojem postopku in ponosu ni nikoli potegoval za svojo popularnost. Kakor je imel veliko razumevanje za naše skupne kulturne potrebe, vendar je bil zase preskromen in ni rad postavljaj zahtev. Na tehniški srednji šoli je leta 1920 postal suplent in šele leta 1927 je dobil mesto strokovnega honorarnega učitelja za modeliranje na odseku za arhitekturo tehniške fakultete, kjer je ostal do svoje upokojitve leta 1940.

Ivan Zajec: Prešeren iz Napotnikove galerije v Soštanju

Ob njegovi osemdesetletnici 1949. leta je Narodna galerija priredila retrospektivno razstavo njegovih del. Za svoje življenjsko delo pa je leta 1950 prejel II. jubilejno Prešernovo nagrado. Takšna je bila življenjska pot mnogostrianskega umetnika in tvorca prvega Prešernovega spomenika, kiparja Ivana Zajca.

V. K.

GLASBENIK FRAN KORUN KOŽELJSKI

NJEGOVO ŽIVLJENJE IN DELOVANJE

(Konec)

Kulturno življenje na Slovenskem se je v preteklem stoletju razvijalo v senci mogočnih ustvarjalcev širom sveta. Njim so skušali slediti nosilci napredka v domovini in posebej so oni sinovi našega naroda, ki so živeli izven domovine na Dunaju, v Grazu, Pragi ali drugod po svetu, kjer so imeli vsekakor tesnejši kontakt s svetovnim dogajanjem. V zadnjih letih tega stoletja je tudi Korun Fran v času svojega bivanja v Trstu in na Dunaju neposredno zajemal iz tega bogastva kulturnih dosežkov svetovnega merila, v domovini pa je bil zopet v stikih vsaj z nekaterimi od naših tedanjih velikih kulturnih ustvarjalcev in javnih delavcev. Med njimi naj bodo navedeni le pesnik Anton Askerc, že omenjeni prof. Bezenšek in dr. Ivan Zmajev.

Ti stiki so kot kulturnozgodovinski fenomen vsekakor vredni spomina in nekaj vrstic v okviru tega biografskega članka, saj je večji del prihajalo do njih prav na tleh Saleške doline, kronika pa po vsej verjetnosti vsega tega le ni zapisala.

V zadnjih letih tega bučnega stoletja je služboval v Skaljah kot kaplan naš največji epski pesnik Anton Askerc. Sem je bil premeščen 11. oktobra 1894 iz Mozirja in ostal tu do upokojitve leta 1898. Potem je odšel za krajši čas v Celje in od tod v Ljubljano, kjer je prevzel mesto arharvarja.

Zanimaja nas seveda le čas Askercovega bivanja v Skaljah. Iz monografije M. Boršnikove o njem posnemamo, da ga je prav to bivanje približalo delavcu in da je iz neposrednega zaznavanja približe spoznal njegovo življenje in tegobe, združene z težkim delom rudarja v jami in povzročene zaradi prejete pičle odme.

Tu so nastale prve Askercove pesmi s socialno poanto in v tem času se je Askerc tudi čedalje bolj seznanjal z novimi idejami, ki so navduševale krog slovenskih študentov na Dunaju okoli Govekarja in v Grazu okoli Ivana Zmajeva. Zlasti mu je bil blizu slednji, ko je leta 1897 izpovedal svoj svetovni nazor in stališče do kulture v podlistkih, objavljenih v Slovenskem Narodu. Askerc se je oprijel Zmajevce ideje, da mora socialni moment priti do izraza tudi v pesmi. Zato je v teh krajevnih okoliščinah in pod vplivom takih idej prišlo do Askercove Delavčeve pesmi o premoči, do pesmi Delavčeva hči itd.

Tako nastrojenega in razgledanega pesnika Askercja je spoznal Korun Fran, ki je bil od njega 12 let mlajši. Nedvomno je že starostna razlika pripomogla do tega, da je imel nanj velik vpliv.

Korun Fran se je zato lotil komponiranja Askercovih pesmi in sicer vse do znane bojne in udarne budnice »Mi vstajamo«, s katero je leta 1885 obracunjal s Stritarjevim sentimentalnim svetovljanstvom, pa preko »Delavčeve hčere«, »Kosec«, pesmi »V svetu«, pa do vrste balad, ki smo jih vse že omenili. Lahko trdimo, da je Askerc našel v Korunu glavnega skladatelja svojih pesmi, čeprav sicer niso po svoji zgradbi najhvaležnejše gradivo za skladatelja.

Askercovo bojevitost in nepopustljivo nacionalno stališče in njegova borbenost ter odkrit spopad s klerikalizmom in terčialstvom, vse to je Korunu nedvomno inponiralo in ga pritegnilo za seboj, k vsemu pa je pripomogel tudi osebni stik, saj je bil Askerc večkrat gost v Korunovi hiši in se je udeležil tu in tam no ustinem izročilu tudi prireditve Bralnega društva Zg. Saleške doline.

Skoda je, da o teh stikih pesnika in skladatelja ni ohranjenih listinskih dokazil in da se je pri vsem tem opreti le na ustno izročilo skladatelja samega.

V teh letih Askercovega kaplanovanja v Skaljah je prišel k njemu na obisk iz Plovdive v Bolgariji tudi prof. Anton Bezenšek, znani stenograf in propagator nacionalnih idej, dve leti starejši Askercov prijatelj še iz dijaških let.

Oba skupaj sta obiskala Koruna Frana na njegovem domu in se zadržala z njim v prijateljskem razgovoru ter veselem razpoloženju ob

kapljici rujnega vinca, vsi trije pa so v takem razpoloženju poslali pozdrave Ivanu Zmajcu v Graz, pri čemer je Askerc napisal ljubko prilozno pesmico z zaključkom: »... prek Save in Drave Te pozdravljajo tri pijane krave!«

Ni podatkov o tem, da je Korun Fran dr. Ivana Zmajca, ki je bil v času Askercovega kaplanovanja v Skaljah v Grazu, kasneje pa se je preselil v Prago, kjer je živel v tesnih stikih z Masarykom in bil eden izmed soustanoviteljev znane Masarykove akademije dela v Pragi in tam izdajal list Novo Doba, v kateri je razvijal ideje češkega političnega realizma; tudi osebno poznal. Več verjetnosti je, da je poznal je njegovo delo in ideje bodisi iz pripovedovanja Askercja ali pa kot redni bralec Slovenskega Naroda.

Gotovo je le to, da je Korun Fran osebno poznal sicer celo 14 let starejšega prof. Bezenška, čigar narodno prosvetljijsko delovanje v Bolgariji in nenehno zavzemanje za slovensko bratstvo pri njem ni mogel ostati brez čustvenega odzeka.

Morda je Korun Fran iz tega razloga ali pa v posledici prijateljskega kontakta z njim v družbi z Askercem ob že omenjeni priliki poklonil prof. Bezenšku dne 20. 8. 1898 na Askercovo besedilo uglasbeni moški zbor z baritonskim solom »Sumi Marica!«

V predvojni letih je moral Korun Fran posvetiti prof. Bezenšku še eno skladbo, kakor je mogoče sklepati iz ohranjenega pisma prof. Bezenška Korunu Framu iz Sofije 22. maja 1913.

V tem pismu se prof. Bezenšek zahvaljuje za poklonjeno koračnico, ne da bi jo po bližje označil, in sporoča, da jo že izvajajo na I. tamkajšnji gimnaziji ter optimistično zatrjuje, da se bo očitno kmalu razširila po vsej Bolgariji in Makedoniji, ker da je pri mladini izredno ugodno odjeknila. Nadalje sporoča, da so se tamkajšnji glasbeniki o njej izredno ugodno izrazili in poslila dve skladbi dvornih kapelmikov Jermažove in Macakova »za spomin balkanske harmonije, ki je vladala do sedaj med zavezniki.«

To pismo je bilo napisano sredi balkanske vojne, v kateri so balkanski narodi v slogi, za katero se je zavzemal vse življenje prof. Bezenšek, dosegli take uspehe, da se je čudila vsa Evropa, vendar pa je po komaj pičem letu že prišlo do nesoglasij in razdora, katerega posledice je očitno predvideval tudi prof. Bezenšek, ki je še pripisal: »... da se ne bi obrnila v disharmonijo, kar bi bilo v ogromno škodo vsega Slovanstva!«

Do te disharmonije v obliki nenadnega napada Bolgarov na Srbe je žal prišlo že komaj 2 meseca kasneje, toda vse to je rodoljuba prof. Bezenška tako prizadelo, da je že dve leti kasneje umrl.

Če se ob zaključku še povrnemo h Korunu Framu, je reči, da je v teh letih groze tudi on utihnil, ko pa je bila morija balkanske vojne končana in se je proti koncu I. svetovne vojne čedalje bolj rušila stoletna zgradba avstroogrške vladavine in se kazalo obzorje svobodne združitve Južnih Slovanov, je vse svoje navdihanje in čustvovanje zlij v veliko sinfonično suito »Jugoslavija!«

Ta združitev Južnih Slovanov v lastni državi je predstavljala za Koruna Frana vsaj delno realizacijo vseh tistih teženj in stremeljenj tekom dolgih let upornega in požrtvovalnega delovanja tako na pripravi prebujanja narodne zavesti kot na fronti uveljavljanja naše narodne samobitnosti v boju s tujimi elementi in zato ji je poklonil tudi eno izmed največjih in glasbeno najbolj dozorelih stvaritev.

Korunu Framu je bilo torej dano doživeti uresničitev mladostnega sna, neustrašna borceva Antonu Askercu in prof. Bezenšku po usodi ni bila naklonila te sreče, spomin nanju pa predstavljajo številne skladbe, o katerih je bilo v tem članku govora.

Toliko torej o Korunu Framu-Koželjskem kot glasbeniku in skladatelju ter borcu za samobitnost in svobodo slovenskega naroda ob obletnici njegove še vse prezgodnje smrti.

Ivan Zajec: Mladost — relief, ki ga je Napotnikovi galeriji poklonil slikar France Zupan iz Ljubljane

so s svojim delom kot prvi akademsko šolani umetniki stopili pred našo javnost, dosegli za svoje delo znatne umetniške uspehe, provzročili poleg vedno bolj številnih zasebnih tudi prva javna naročila za spomenike zaslužnim možem, predvsem pa se posvetili z vso svojo dušo vzgoji in izobrazbi mlajšega slovenskega naraščaja. Ti začetniki slovenskega in na domačih tleh razvijajočega se kiparstva so bili: Alojz Gangl (1859 — 1935), Alojz Repič (1866 — 1941) in Ivan Zajec (1869 — 1952).

Pred 97. leti, se je 15. julija 1869 leta rodil Ivan Zajec na tedanji Vožarski poti številka 3 v Ljubljani, kot drugi sin in najmlajši med tremi otroki kiparja in podobarja Franceta Zajca. Leto dni nato je umrla mati Josipina. Očetov rod izvira iz Poljanske doline, kjer je delovala tudi znana Subičeva slikarska delavnica.

Po končani šoli na Cojzovem grabnu (1876 — 1880) je Zajcev oče, ki je bil že akademsko izšolan kipar, zaposlil mladega nadarjenega Ivana v svoji lastni delavnici in ga dve leti vpisal tudi v vajejsko gradbeni tečaj taktatne realke pri prof. Kreimingerju.

Kmalu nato pa je vsled prezgodnje očetove smrti in družini zavladala revščina in za 18-letnega osirotelega Ivana se je zavzela premožnejša sorodnica Josipina Hočevarjeva iz Krškega. Z njeno podporo se je uka željni mladenč lahko pričel šolati na Dunaju. Zanimivo je, da je v letu očetove smrti (1888) mladi Ivan napravil že prvo samostojno delo in sicer dve marmornati figuri za cerkev na Rožniku. Na Dunaju je bil Zajec leto dni še na obrtni šoli, štiri leta na splošnem kiparskem oddelku na akademiji in nato še tri leta v specialni šoli prof. Karla Kudmana. Že v letu 1892 je prejel kot nagrado za reliefno kompozicijo srebrno Fugerjevo kolajno, nagrada specialne šole pa mu je bila podeljena že prvo leto 1894 za njegovo znamenito in tudi v domovini najbolj cenjeno kompozicijo »Prestrašeni pastir«, tedaj še v mavcu. Kip

četrtkov

Kdo ga ne pozna — saj ga kličejo vsi le Aco. Je sicer doma iz Beograda, vendar živi že toliko časa v Sloveniji, da ga lahko imamo za svojega.

Leta 1948 je prišel v Maribor, kjer se je zaposlil kot sofer. Tri leta kasneje je bil premeščen h »Gradisu« v Ljubljano, od tu pa leta 1952 v Soštanj na gradbišče termoelektrarne. Ko je bila elektrarna zgrajena Aco ni želel več iz Soštanj in tako je še danes član tega kolektiva. Naporne so bile dolge vožnje s tovornjakom, saj je s svojim vozilom obredel malone vso Jugoslavijo. Bil je vesten sofer in dober varuh svojega vozila za kar je od tovarne avtomobilov Maribor dobil tudi lepo priznanje in diploma.

Aco sedaj ni več sofer. Vsled dolgih in napornih voženj je lepega dne zbolel in za nekaj časa prekinil delo. Sedaj je v službi kot tehnični risar. — Zaradi bolezni se je moral prekvalificirati.

Toda Aco ne živi samo za službo, in zabavo. Aco je tudi z vsem srcem in dušo šahist. Da, šahist, eden najboljših v naši dolini, za kar je dobil že lepa priznanja.

Leta 1963 je bil na okrajnem šahovskem prvenstvu v Rogški Slatini drugi in se zato plasiral tudi v republiški polfinale. Isto leto je na velenjskem prvomajskem turnirju igral tudi v skupini Gornik igralcev z madžarskim vele mojstrom Laslom Partišem, katerega je premagal edino Aco.

Pred dnevi pa je šahovska sekcija TVD »Partizan« Soš-

tanj igral tudi v skupini Gornik igralcev z madžarskim vele mojstrom Laslom Partišem, katerega je premagal edino Aco.

Pred dnevi pa je šahovska sekcija TVD »Partizan« Soš-

Aco Radosavljevič med velenjskimi šahisti — pionirji

tanj organizirala v vili »Siroko« v Soštanju brzopotezni šahovski turnir na katerem so sodelovali najboljši igralci Saleske doline. Med 18 udeležencev je tudi takrat zmagal Aco s 15,5 točkami od 17 možnih.

Bilo bi napačno, in tovarišu Aci bi naredili krivico, če bi ne omenili tudi njegovega nesebičnega dela pri vzgoji mladega šahovskega naraščaja. Trenutno vodi kar tri šahovske krožke na II. osnovni šoli Soštanj, v pionirskem klubu v Soštanju in pa v Velenju. Za svoje delo tovariš Aco ne išče plačila. Sam pravi, da mu je veliko zadovoljstvo že to, da se za to lepo in korist-

sestane

Ali je dovolj stimulativno?

Svet za družbeni plan in finance občinske skupščine namerava predlagati občinski skupščini dopolnitev odloka o stopnjah občinskih prispevkov in davkov. Po tem predlogu bi se vsi zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti oprostil plačevanja tega prispevka za investicije v svojo delavnico več kot en milijon starih dinarjev.

Dopolnitev omenjenega predpisa ima namen, da bi čimveč delovnih ljudi začelo opravljati obrtno dejavnost in da bi vlagali za opremo obrtnih lokalov večja sredstva. Vprašanje pa je ali bo ta namen v celoti dosežen s predlagano dopolnitvijo občinskega predpisa o prispevkih in davkih.

V občini predvsem primanjkuje služnostnih obrti. Za začetek opravljanja te obrtne dejavnosti običajno niso potrebne tako velike investicije in bi zaradi tega dopolnjeni predpisi prav malo stimulirali razširjanje te obrtne dejavnosti, ker bi le malokdo izpolnil pogoje

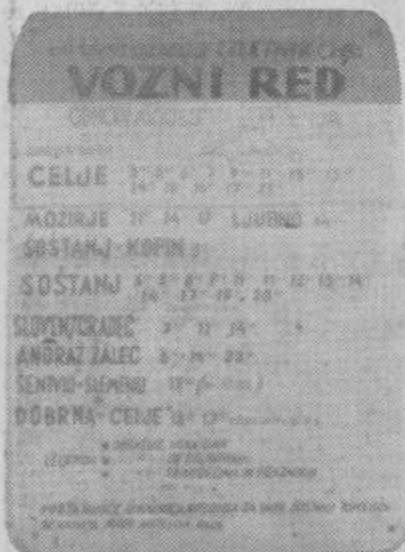
za enoletno oprostitev prispevka iz osebnega dohodka.

Olajšave pri plačevanju prispevka bi imeli samo tisti zavezanci, ki

bi investirali v obrtno dejavnost pred pričetkom dela, ne pa tudi tisti, ki bi svojo obrtno dejavnost razširjali pozneje, kar vsekakor ni pravilno. Poleg tega pa bo le malokateri obrtnik pred pričetkom poslovanja lahko zbral 1.000.000 starih dinarjev za nabavo opreme in ureditev lokalov in bi kazalo ta znesek, ki je predpogoj za olajšavo, znižati.

Vse to naj občinska skupščina upošteva, če hoče zares s primernimi olajšavami pri plačevanju družbenih obveznosti pospeševati razvoj obrti v občini, ki zelo zaostaja za dejanskimi potrebami.

Manjkajo vozni redi

Ceprav ta plošča, na kateri je napisan vozni red za avtobuse Izletnika iz Celja, ni povsem estetsko usklajena z ostalim okoljem v Velenju pa vendar koristno služi potnikom. Skozi Velenje vozijo tudi avtobusi Ljubljana-transpota. To podjetje ne vidi potrebe, da bi na vseh postajališčih namestili vozne rede. Vendar bi bilo potrebno, da bi v tem podjetju napisali ustrezne vozne rede in jih namestili na vseh postajališčih v naši občini.

Preurejena samopostrežba

Trgovsko podjetje »Velma« je v Velenju preuredilo samopostrežno trgovino. Na zadnji konec trgovine so preštavili oddelek mesnih izdelkov in zdaj gre obiskovalcem samopostrežba hitreje od rok. Škoda le, da niso pri izhodu uredili prostor še za eno rezervno blagajno, ki bi jo lahko uporabili ob največjih nakupovalnih konicah. Nakupovalcem, ki si iz samopostrežnih polic hitro izberejo željeno, bi bilo s hitrejšim obračunavanjem olajšano čakanje v repu. Namen samopostrežnih trgovin pa je: HITRA SAMOPOSTREŽBA — BREZ OBICAJNIH VRST!

LETNE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZKS
V VELENJSKEM RUDNIKU

ŠE NAPREJ KREPITI samoupravljanje

KOMUNISTI VELENJSKEGA RUDNIKA SO SE PRED KRATKIM SESTALI IN PO OSNOVNIH ORGANIZACIJAH PREGLEDALI ENOLETNO DELO. KER SO BILA POROČILA DOBRO PRIPRAVLJENA SO BILE VSEBINSKO BOGATE TUDI RAZPRAVE NA LETNIH KONFERencah. LAHKO Z UPRAVIČENOSTJO TRDIMO, DA JE BILO DELO KOMUNISTOV V TEJ DELOVNI ORGANIZACIJI V PRETEKLEM OBDOBJU ZELO RAZGIBANO IN PLODNO.

Največ pozornosti je bilo na konferencah posvečeno proizvodnim problemom in nalogam, ki jih imajo komunisti za doseganje čimboljših proizvodnih rezultatov. Te naloge so, kot je bilo poudarjeno na konferencah, prav v sedanjem času izredno velike in pomembne ker zahtevajo od komunistov, da se poleg vseh ostalih subjektivnih sil ter samoupravnih organov v delovnih skupnostih nenehno in odločno zavzemajo za čimboljše dosežke v proizvodnji in gospodarjenju, kajti samo na tak način bo mogoče uspešno realizirati sklepe 8. kongresa ZKJ in s tem v zvezi tudi zagotoviti uspešnost reforme.

Na konferencah so se komunisti zavzeli tudi za nadaljno rast in krepitev samoupravljanja. Kritično so ocenili delo nekaterih komunistov v samoupravnih organih in ugotovili, da njihovo delo ni vedno najboljše, ker so preveč pasivni, vse premalo posegajo v razprave in s tem komunisti ne odigrajo svoje družbeno-politične vloge. Vso skrb bo treba v prihodnje posvetiti nadaljnji decentralizaciji samoupravljanja in zagotoviti, da obračunske enote samostojno živijo. Izkušnje iz prve polovice preteklega leta namreč kažejo, da je bilo to obdobje zelo razgibano prav zaradi tega, ker so obračunske enote dokaj dobro delale in po delovnih enotah zainteresirale ljudi za proizvodnjo, ustvarjanje sredstev in njihovo delitev.

Tudi glede obveščanja je bilo na konferencah izrečeno precej kritičnih misli. Člani delovne skupnosti niso vedno in pravočasno seznanjeni z dogodki v kolektivu. Komunisti so se zaradi tega zavzeli za boljše koriščenje informativnih sredstev in za večjo elastičnost političnih organizacij, ko gre za vpra-

šanje obveščanja članov delovne skupnosti o vseh važnejših dogodkih.

Na konferencah je bilo mnogo govorenja tudi o nagrajevanju in potrebi po izpopolnitvi pravilnikov o nagrajevanju. Treba bo spremeniti nekatere akorde, ker so že zastareli in ne ustrezajo dejanskemu stanju, nekatera delovna mesta, ki še niso akordirana pa na novo akordirati. Komunisti so sezavzeli za stimulatивно nagrajevanje uslužbencev, ker je večina še vedno vezana na povprečni uspeh ekonomske enote ali pa celotne delovne skupnosti, ne pa na svoje opravljeno delo.

Velika pozornost je bila na konferencah posvečena ideološko-političnemu izobraževanju članov ZK. Poudarjeno je bilo, da so različni študijski sestanki in predavanja, ki jih organizirajo rudniški komite ali pa osnovne organizacije, premalo za dobro ideološko politično razgledanost komunistov in je zato potrebno mnogo več individualnega študija, če hočemo, da se bodo komunisti lahko uspešno vključili v družbeno-politično življenje.

Tudi disciplina članov ZK ni najboljša. Nekateri komunisti večkrat zaporedoma izostajajo s sestankov osnovnih organizacij, brez da bi se predhodno opravičili.

Sprejem novih članov je že vrsto let pereč problem. V preteklem obdobju je bilo samo 16 sprejetih v organizacijo KZ. Komunisti so ugotovili, da je vzrok za tako majhen sprejem verjetno v tem, ker politično premalo sodelujemo z absolutni RSC in mladinsko organizacijo. Enotna ugotovitev komunistov je, da je v naši delovni skupnosti dovolj ljudi, ki so vestni pri delu in imajo zdrave družbene nazore, treba bi jih bilo samo usmeriti v družbenopolitično aktivnost in odstotek novosprejetih bo sigurno zelo porasel.

Glede odnosa organizacije ZK z drugimi družbeno političnimi organizacijami in glede aktivnosti komunistov v teh organizacijah je bilo na konferencah poudarjeno, da morajo biti komunisti aktivni tudi na terenu in ne samo tam, kjer so zaposleni.

Iz grmade vprašanj in problemov, ki so jih komunisti velenjskega rudnika obravnavali na letnih konferencah je lahko zaključiti, da je bilo njihovo delo v preteklem obdobju zelo uspešno. Resnost, odkritost in kritičnost pri obravnavanju vseh vprašanj pa je najboljše jamstvo za uspeh pri njihovem delu tudi v prihodnje.

POD LUČJO REFLEKTORJEV

Ni večera, ko bi bilo kotalkališče v Velenju prazno. V zimskih dneh so ga spremenili v ledeno ploskev. Kotalkarji so postali drsalci. Znano je, da so Velenjčani dosegli doslej več lepih uspehov v obeh panogah.

MLADEŽ SE NA LEDENI PLOSKVI KAJ RADA ZBIRA IN VADI. Glasba po zvonicu pa pripomore, da so gibi nastopajočih čim lepši, elegantnejši. Tudi odrasli radi postojajo in gledajo drsalce, ki se že ponašajo z »akslji« in drugimi spretnostmi na ledu.

Ustavili smo trenerja in ga vprašali, kako je zadovoljen. Nasmejale se je in pokazal na mladino. Več kot štirideset jih je plesalo na plošči.

Nekateri med njimi se pripravljajo na bližajočo državno prvenstvo v drsanju. Tudi Velenjčani bodo posegli v borbo. Prepričani smo, da ne zastonj!

PREHRANA ŽIVINE

Od našega kmetijstva pričakuje-
mo vedno več proizvodov in te la-
hko daje le specializirana proizvo-
dila. Ta specializacija pa ne zajema
njenkrat večjega področja iz raz-
loga, da je Slovenija geografsko
precej razgibana in so pogoji spe-
cializacije tudi drugačni. Nekje je
možno speljati specializacijo preje,
drugod pa pozneje. Pri tem je treba
upoštevati veliko faktorjev tako go-
spodarskih, kakor tudi družbeno
političnih. Seveda pa na nekaterih
področjih že obstoja specializacija
(tradicija — hmelj).

Ker specializirani živinorejski ob-
rati proizvajajo mleko, jajca, be-
kone, pitance, brojlerje itd. je ra-
zumljivo, da morajo biti v ta na-
men posebej izbrana krmila, krm-
ni obroki, krmne mešanice in to
različno od področja do področja,
včasih celo od obrata do obrata.

O prehrani, o krmiljenju živali ve-
mo danes že precej, a vendar je
še to, kar je znano, šele dober za-
četek. Za sestavljanje obrokov ozi-
roma krmnih mešanic uporabljamo
običajne metode s katerimi skuša-
mo kriti potrebe živali na najbolj
ekonomičen način. To vse pa so v
bistvu le začasne rešitve. Nikakor
ne velja samo za znane enote s ka-
terimi ocenjujemo energetsko vred-
nost krmil, kot škrobne enote, tem-
več tudi za določene snovi, o kate-
rih vemo, da morajo biti v krmu.

Pri tem imam v mislih beljakovine,
nudebnoske snovi, mikroelemente, vi-
tamine, antibiotike, fermente, hor-
mone in drugo. Sodobna znanost
nam nudi precej načinov, kako ugo-
toviti kaj vse se nahaja v zemlji,
kaj prihaja iz nje v rastlino, kaj
se nahaja v krmu in kaj prihaja
iz krme v živalski organizem in ka-
ko to učinkuje. Čedalje bolj se za-
vedamo, da je v zemlji, rastlini in
živali nešteto snovi, ki so potrebne
in ki vplivajo druga na drugo, se
med seboj podpirajo, nadomestju-
jejo ali pa si nasprotujejo.

Iz vsega tega razmišljanja je tež-
ko dobiti odgovor na vprašanje ali
z našim načinom krmiljenja izko-
riščamo vse možnosti, ki nam jih
nudi krma in pa živali v speci-
alizirani proizvodnji.

Na vsa ta vprašanja nam more
najbolj zanesljivo odgovoriti le
natančen in pravilno izveden krmil-
ni poskus.

ni poskus. Tak poskus nam da ja-
sen odgovor kako živali v nekem
okolju reagirajo na določene nači-
ne krmiljenja.

V odgovoru so združeni tudi nor-
malni vplivi okolja, zemlje in rast-
lin, ki je na njem zrastle. Veliko
vlogo igrajo tudi vplivi priprave
krme, oskrbe, hlev, itd.

Prav gotovo pa je, da se tega
sredstva premalo poslužujemo, po-
sebnost bi morali to izvajati večji

v poštev kot dodatek močni krmu
le za prežvekovalce, ki imajo v vam-
pu bogato mikrofavno, ki predela
ureo v sebi odgovarjajoče amino
kisline. Upoštevati je treba dejstvo,
da priporočajo, da ni dobro nado-
mestiti s sečnino več kot 30 % be-
ljakovinske vrednosti enega obroka.
Povprečno lahko torej krmimo 200
gramov sečnine na živalsko enoto
na dan. V primeru večjega dozira-
nja se lahko poškodujejo ledvice.
Zaradi takšnih poškodb največkrat
živali tudi poginejo.

V naših pogojih je najboljša upo-
raba uree v močnih krmilih in

Za kmetovalce

specializirani obrati in potem v da-
njih mejah in možnostih aplicirati
na ostale manjše proizvajalce.

Ze osnovna krma bi morala biti
take kvalitete, da bi se vključevala
močna krmila le v manjših dozah,
kot regulator hranljivih snovi. Pri
tem imam v mislih v glavnem pre-
bavljive beljakovine, ki v obroku
največkrat nastopajo kot manjkajo-
či faktor.

V zadnjem času se v močnih kr-
milih kot beljakovinski faktor po-
javlja urea, pojavljajo pa se tudi
primeri, da ureo mešajo med os-
novno krmo (silaza), kar pa ni dalo
zanesljivih rezultatov. Urea pride

sicer v koncentraciji 1-2 %. Doka-
zano je v skromnem demonstracij-
skem poskusu v Smartnem ob Paki,
da urea pospešuje prebavo in s
tem v zvezi je potrebna osnovna
krma večja. Ugodno pa vpliva upo-
raba uree tudi na sam izplen ži-
vali. Grupa desetih pitancev, ki je
bila 6 mesecev krmljena s sečnino
(od 0,5 do 2 %) je dala 57,54 % iz-
plena.

Ceprav so rezultati navedenega
poskusa precej obetajoči, je potreb-
no vseeno nekatere nejasnosti z na-
daljnjimi poskusi še temeljito pre-
veriti in poizkusiti na večjem števi-
lu živali.

J. R.

Dokazovanje pokojninske dobe s pričami

Po novem temeljnem zakonu o
pokojninskem zavarovanju, ki je
začel veljati 1. 1. 1965, je možno
zavarovancem in drugim osebam
priznati v pokojninsko dobo tudi
čas, ki so ga do uveljavitve tega
zakona prebili v delovnem razmer-
ju ali v takšnih okoliščinah, ki se
štejejo v posebno dobo za prizna-
nje pravice do pokojnine. To dobo
ugotavlja za aktivne zavarovance
in za osebe izven delovnega razmer-
ja pri občinskih skupščinah poseb-

na komisija za ugotovitev pokojnin-
ske dobe. Za osebe, ki že uveljav-
ljajo pravico do pokojnine pa zavodi
za socialno zavarovanje.

Pokojninska doba se ugotavlja po
načelih zakona o splošnem uprav-
nem postopku z listinami, zasliši-
vanjem prič in z drugimi dokaznimi
sredstvi. Ugotavljanje pokojninske
dobe za čas pred uveljavitvijo no-
vega pokojninskega zavarovanja je
z vsemi dokaznimi sredstvi, razen
z izjavami prič, možno kdaj koli.
Dokazovanje pokojninske dobe z iz-
javami prič pa je časovno omejeno
na dokaj kratko določeno čas in si-
cer: posebna doba samo dve leti po
uveljavitvi zakona, to je do 31. 12.
1966, zavarovalna doba pa pet let,
to je do 31. 12. 1969. Po poteku dvo-
letnega oziroma petletnega roka,
bodo lahko pokojninsko dobo z iz-
javami prič dokazovale le osebe, ki
tega iz objektivnih vzrokov niso
mogle storiti poprej in osebe, ki
niso bile v delovnem razmerju in
tudi niso opravljale druge dejav-
nosti za katere je uvedeno obvezno
zavarovanje, če postanejo zavarov-
anci, to pa samo v enem letu od
ponovnega vstopa v delovno razmer-
je oziroma od začetka opravljanja
druge dejavnosti.

V posebno dobo, ki se prizna v
pokojninsko dobo, se šteje udelež-
ba v predvojnem revolucionarnem
delu, udeležba v narodnoosvobodil-
ni borbi, udeležba v antifašističnem
boju v drugih deželah in v zavez-
niških vojskah, obdobja izven dela
okolščin, ki so jih povzročile vojne
in določena obdobja opravljanja sa-
mostojne dejavnosti.

Ta dejstva večina občanov doka-
zuje z izjavami prič, ker pač drugih
dokaznih sredstev nimajo na raz-
polago. Zaradi tega je potrebno, da
vsi občani, ki menijo, da imajo pra-
vico do ugotovitve posebne dobe za
pokojnino, čimprej vložijo svoje
zahtevke za ugotovitev te dobe, naj-
pozneje pa do konca letošnjega leta.
To je pomembno zlasti za borce
NOV, ker je od ugotovitve udelež-
be v narodno osvobodilni borbi od-
visno uspešno uveljavljanje raznih
pravic, ki jih imajo ti borci po
veljavnih predpisih.

Zahtevki se vlagajo v sprejemni
pisarni občinske uprave, lahko pa
tudi na sedežih krajevnih uradov
v Smartnem ob Paki in v Soštanju.

dopisujte
LIST
V NAŠ

Po 248. členu statuta občine Velenje (Uradni vestnik Celje,
št. 34-282/64 in Uradni vestnik občine Velenje, št. 1-1/66)

SKLICUJEM ZBORE VOLIVCEV OBČINE VELENJE

— v BELIH VODAH v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 8,30
v osnovni šoli za naselje Bele vode;

— v CIRKOVCAH v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 15. uri
v osnovni šoli za naselje Skalske in Smartinske Cirkovce;

— v DRUŽMIRJU v petek, dne 18. februarja 1966 ob 19. uri
v prostorih krajevnih organizacij SZDL za naselja Družmirje,
Gaberke, Preloge in Ravne (del);

— v GORENJU v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 9. uri
v združenem domu za naselje Gavce (del), Paška vas, Slatine (del),
Gorenje, Skorno in Veliki vrh (del);

— v LOKOVICI v petek, dne 18. februarja 1966 ob 19. uri
v združenem domu za naselje Lokovica;

— v PAKI PRI VELNJU v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob
15. uri v osnovni šoli za naselje Paka pri Velnju (del), Lopatnik
(del) in Paški Kozjak;

— v PESJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 18. uri
v domu Svobode za naselje Pesje in Preloge;

— v PLEŠIVCU v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 18. uri
v osnovni šoli, za naselje Plešivec;

— v PODKRAJU pri Velnju, v nedeljo, dne 20. februarja 1966
ob 9. uri v prostorih krajevnih organizacij SZDL za naselje Pre-
loge pri Velnju in Kavče;

— v RAVNAH v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 15. uri
v osnovni šoli, za naselje Ravne (del);

— v SV. FLORJANU pri Soštanju v nedeljo, dne 20. februarja
1966 ob 9. uri v prostorih krajevnih organizacij SZDL (pri Ostro-
uhu) za naselje Skorno pri Soštanju in Sv. Florjan pri Soštanju;

— v SALEKU, v petek, dne 18. februarja 1966 ob 19. uri
v prostorih krajevnih organizacij SZDL za naselje Salek, Konovo,
Bevče, Paka pri Velnju (del) in Hrastovec (del);

— SENTILJU v petek, dne 18. februarja 1966 ob 18. uri
v prosvetnem domu za naselje Arnače, Laze, Ložnica in Silova;

— v SKALAH v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 9. uri v
osnovni šoli za naselje Skale in Hrastovec (del);

— v SMARTNEM OB PAKI v ponedeljek, dne 21. februarja
1966 ob 19. uri v domu Partizan za naselje Gavce (del), Slatine
(del), Podgora, Rečica ob Paki, Mali vrh, Veliki vrh (del) in
Smartno ob Paki;

— v SOSTANJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob
19. uri v prostorih bivšega sindikalnega doma za del mesta So-
štanj (Soštanj — levi breg);

— v SOSTANJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 19. uri
v prostorih gostišča »Ograjšek« za del mesta Soštanj (Soštanj —
Metleče);

— v SOSTANJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 19. uri
v prostorih II. osnovne šole za del mesta Soštanj (Soštanj — desni
breg);

— v TOPOLŠICI v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 19. uri
v prostorih krajevnih organizacij SZDL za naselje Topolšica;

— v VELENJU v petek, dne 18. februarja 1966 ob 19. uri v
sejni dvorani občinske skupščine za del mesta Velenje (za staro
naselje);

— v VELENJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 19. uri
v sejni dvorani občinske skupščine za del mesta Velenje (Novo
Velenje — južno od Tomšičeve ceste);

— v VELENJU v ponedeljek, dne 21. februarja 1966 ob 19. uri
v avli osnovne šole Mihe Pintarja — Toleda za del mesta Velenje
(Novo Velenje — naselje samo od Tomšičeve ceste);

— v ZAVODNJI v nedeljo, dne 20. februarja 1966 ob 10. uri
v prostorih prosvetnega doma za naselje Zavodnje in Sentvid nad
Zavodnjo.

Za te zbornice volivcev se predlaga naslednji

DNEVNI RED

1. Obravnava predloga proračuna občine Velenje za leto 1966.
2. Uvedba prispevka za urejevanje mestnih zemljišč (samo
v Soštanju, Velnju, Pesju, Smartnem ob Paki in Saleku).
3. Odgovori na stališča in sklepe zadnjih zborov volivcev.
4. Obravnava programov dela krajevnih skupnosti.
5. Razno.

Volivce prosim, da se sklicanih zborov volivcev udeležijo v čim-
večjem številu.

Številka: 06-6/1966-1

Velenje, dne 5/2-1966

Predsednik
Skupščine občine Velenje
Tone Močilnik l. r.

Mladina in taborniška organizacija

Na taborniškem večeru je sodeloval
tudi ta tabornik, ki je bil za spre-
membo drugače oblečen

(Nadaljevanje na 6. strani)

Komisija za varnost prometa občinske skupščine in Avto moto
društva Saleške doline ter Združenje šoferjev in avtomehani-
kov Velenje prireajo za vse voznike motornih vozil

ŠOFERSKI VEČER

v Velnju v mali dvorani kulturnega doma, dne 12. in 14. fe-
bruarja ob 17. uri in v Soštanju 15. februarja v bivšem sindikal-
nem domu ob 17. uri.

- Razpravljali bomo o spremembah in dopolnitvah novega te-
meljnega zakona o varnosti prometa.
 - O zamenjavi voznških dovoljenj.
 - In o vseh aktualnih vprašanjih s področja prometa.
- Predvajali bomo tudi prometni film.

VOZNIKI MOTORNH VOZIL NE ZAMUDITE TEGA VEČERA!

10-letnica pevskega društva v Velnju, leta 1930. V sredini: pevovodja
Fran Korun — Koželjski.

SMUČARSKI TEČAJ NA PAŠKEM KOZJAKU

Od 22. do 29. januarja je bil na Paškem Kozjaku smučarski tečaj za otroke osnovne šole Gustava Siharja. Na tečaju je bilo skupno 29 otrok. Snežne razmere so bile letos zelo ugodne. Skoda le, da ni bilo več otrok, kajti koča lahko sprejme do 50 otrok. Smučišča na Kozjaku so zelo primerna tako za smučarje začetnike, kakor za zahtevnejše smučarje.

Po zaslugi planinskega društva Velenje je bila čena oskrbnega dne za velenjske otroke med najnižjimi v Sloveniji. Upravnik koče je skrbel za dobro, okusno in obilno hrano ter za primerno ogrevane prostore in tako v veliki meri prispeval k odličnemu počutju naših otrok. Zaradi dobre oskrbe so z lahkoto vzdržali dnevno 5 do 6 ur naporne, toda prijetne vadbe na snegu.

Vsak večer so pionirji in pionirke po večerji pripravili družabni večer pod vodstvom prijaznih tovarišev vadiateljev, ki so z vedno novimi zabavnimi domislicami poskrbeli, da smeha, iger in petja ni hotelo biti konca.

Zadnji dan zimovanja so izvedli tudi smučarsko tekmovanje. Za starejše pionirje je bila proga dolga 400 m z višinsko razliko 100 m. V tej skupini so zasedli najboljša mesta naslednji pionirji:

1. Cici Kugonič, 47,7,
2. Martin Prodink, 48,6,
3. Oto Kugonič, 50,4,
4. Milan Zvan, 50,6,

V skupini mlajših pionirjev na 250 m dolgi progi z višinsko razliko 50 m pa so prva mesta zasedli:

1. Nevenka Kugonič, 20,9,
2. Anda Ambrožič, 23,6,
3. Matko Očepek, 26,1,
4. Eta Gaberšek, 26,5.

Želeli bi, da bi se prihodnja leta tečaja v planinah, ki je istočasno tudi oddih za otroke med zimskimi počitnicami, udeležilo vedno več šolarjev. Otroci se na takem zimovanju navadijo življenja v kolektivu, ki zahteva v prvi vrsti tovarištvo, navadi pa se tudi preživljanja svojega prostega časa v naravi.

Starši, prosvetni delavci in celotna družbena skupnost bi morali težiti za tem, da bi tudi v naši občini uspeli poslati v zimskem času v »šolo v naravi«, ki je vedno združena z učenjem smučanja, kompletne razrede iz naših šol. S pravočasno organizacijo, to se pravi, z rezervo

vacijo mest v planinskih domovih ali šolah, z nabavo večjih količin smuči in zbiranjem sredstev, ki naj bi predvsem starše ne bremenili enkratno, bi morda že letos pričeli z načrtnejšo vzgojo mladine za ta zdrav in koristen zimski šport.

Želja nas vseh je, da bi na Paškem Kozjaku in morda še kje v naši občini imeli smučarji na razpolago tudi vlečnico, ki bi prispevala k večjim uspehom tečajnikov, poleg tega pa privabljala na smuk v planine našo mladino in delovne ljudi in tako pripomogla k razmahu zimskega športa v Velenju in okolici ter k polni zasedbi naših planinskih domov.

MALI OGLASI

CENIK MALIH OGLASOV: vsak mali oglas do 10 besed je 6 novih dinarjev, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v uredništvu lista — pribitek 1 novi dinar.

Prodajam tri dobro ohranjene gumbe za FIAT 750. Naslov v uredništvu časopisa.

PREKLIC

Preključem veljavnost plačilnega kartončka RLV št. 185, Anton Goršek, Ravne 111.

Razpisna komisija CHROM METALA VELENJE razpisuje delovno mesto

SEKRETARJA PODJETJA

Pogoji:

1. Višja pravna ali upravna šola z diplomom
2. 5 let prakse na podobnem delovnem mestu

Stanovanje ni zagotovljeno. Pisemne ponudbe z navedbo dosežanih zaposlitev in kratkim življenjepisom sprejema razpisna komisija podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Razpisna komisija
Chrom metal Velenje

PREDLAGAJTE IMENA NOVIH CEST V VELENJU!

Cestam na območju novega naselja Šmartno II je treba določiti imena. Obračamo se na občane, posebno na Velenjčane, ki stanujejo na tem predelu, da nam s svojimi predlogi pomagajo izbrati primerne imena. Na skici so te ceste oštevilčene s številkami od 1 do 4. Dosežani predlogi so za prirodna imena kot: Gozdna cesta (št. 1), Prisojna cesta (št. 2), Rožna cesta, itd.

Predloge pošljite do 15. februarja Skupščini občine Velenje.

SITUACIJA
NASELJA ŠMARTNO II.

NA GORJANCIH

Kapitulacija Italije je mimo. Novincev v partizanih je na tisoče in tisoče. Vse obstoječe brigade so nabrekle v velike enote in ustanavljajo se nove samostojne enote. Osvojen je skoraj vsa Dolenjska.

Italijanov ni nikjer več. Nekaj jih je še ostalo toda to so naši, tisti, ki so se priključili naši vojski in so specialisti za minometalce.

Naša enota je sodelovala pri likvidaciji belogardijskega gnezda v gradu Turjaku. Obstreljevali smo grad Ozalj na Hrvaškem s težkimi havbicami, ki smo jih zaplenili italijanski vojski.

Toda Nemci niso počivali. Postopoma so začeli osvajati večja mesta na Dolenjskem. Potem so začeli z veliko ofenzivo proti naši vojski. Umaknili smo se proti Gorjancem. Krožili smo nekaj dni okoli Gospodične (tako se imenuje eden od vrhov na Gorjancih). Topove smo že davno zakonspirirali v gozdovih.

Ta močna nemška jesenska ofenziva je bila dobra preizkušnja za nove partizane, ki so prišli v borbo po kapitulaciji Italije. Mnoge je pobral strah...

Spominjam se našega vojnega kuharja, ki je bil doma

neke iz Kostanjevice. Ze prvi dan po prihodu v partizane nam je zagotavljal, da je hudo revmatičen in zaradi tega ni hotel druge dolžnosti od kuharske. Ko je prišla ofenziva pa je z lahkoto kot srna zbežal domov. Prav tako je strah pobral nekega cigana, ki nas je vse do ofenzive pristrčno zabaval z violino — ko pa je čutil preveč smodnika v zraku, je stalno uhajal iz kolone z izgovorom, da ni nekaj v redu z njegovim črevesjem. Po poslednjem izstopu iz kolone se ni več vrnil v enoto...

Noč in dan smo bili na nogah. Vso noč smo hodili in zjutraj smo se običajno znašli zopet na izhodišni točki. Hrana je bila pičla. Stradanje nam je bilo težje še zaradi tega, ker smo se zadnje tedne razvadili z obilno hrano.

Makaronov in riža je bilo iz zaplenjenih italijanskih magazinov na pretek. Ob ofenzivi nam je vsega zmanjkalo in smo se morali zadovoljiti z drobnim krompirjem, ki smo ga napol skuhanega in neslanega le neredko dobivali.

VLADO VALENCAK

UTRINKI partizanov

GIBANJE PREBIVALSTVA

DECEMBRA 1965 SO SE V OBCINI
VELENJE

ROJILI:
1 deček ni 3 deklice.

KROČILI:

— KRISTOVSEK Alojz, rudar iz Gaberke 3 in KADEZABEK Zdenka, šivilja iz Gata 55.
— ZLATAREK Mirko, tesar iz Prelog 21 in LUDENICKI Vera, gospodinja iz Prelog 21.
— MARIN Jože, uslužbenec iz Velenja, letnika 8 in GREGORC Marija, delavka iz Vojkova 16.
— CENTRIH Oto, strojni ključavničar iz Velenja, Koroska 31 in PONGRACIC Jožica, letnika 13 in Prelog 26.
— MURKOVIC Stjepan, rudar iz Skal 99 in JANEČEK Irena, delavka iz Skal 99.
— KRAJNC Valter, rudar iz Velenja, Kidričeva 14 in SKOFLEK Ana, frizerka iz Velenja, Stritarjeva 2.
— SLADIC Stanislav, rudar iz Velenja, Brankova 3 in TRAVNŠEK Ljudmila, delavka iz Bevc št. 4.
— TIC Franc, strojni kovač iz Velenja, letnika 1 in KOROŠEC Dragica, delavka iz Velenja, Celjska 35.
— BOŽIC Janez, upokojenec iz Plešivca 9 in FUŽINAR Angela, upokojenka iz Pavč št. 6.
— ŽEVART Anton, električar iz Velenja, Kidričeva 6 in JEROMEL Bernardina, trg. pomočnica iz Velenja, Tomšičeva 13.
— ŽOLGER Lovrenc, vrtnalec iz Velenja, letnika 11 in URBANEC Ivana, delavka iz Solunja, Nova ulica 1.
— CRNODOVSKI Albert, rudar iz Velenja, Rndrova 39 in VONCINA Olga Danica, gospodinja pomočnica iz Velenja, Vojkova 11.
— STUHLJAR Anton, vodovodni inštalater iz Ljubljane, Bohoričeva 32 in ZOHRAR Avdijana, delavka iz Velenja, Celjska 89.
— KRISTOVSEK Edvard, rudar iz Velenja, letnika 5 in HERGOLD Pavlina, delavka iz Sel 30.
— KRICAJ Ivan, šofer iz Velenja, Koroska 3 in VELER Jožefa, delavka iz Podkrajja pri Velenju 62.

— JANEČEK Ludvik, elektromonter iz Celja, Trubarjeva 46 in DOMINKO Marija, kuharica iz Celja, Stanetova 17.
— DEBELAK Ciril, rudar iz Podkrajja pri Velenju št. 19 in MARGUC Irena, delavka iz Podkrajja pri Velenju 19.
— MOKOTAR Franc, ključavničar iz Velenja, Kersnikova 3 in OSTIR Anamarija, kuharica iz Velenja, Stanetova 41.
— TURNSEK Jože, frizer iz Velenja, Prekmurca 6 in SEVČNIKAR Jožica, frizerka iz Podkrajja pri Velenju št. 34.
— CHROMY Feliks Ciril, strojni ključavničar iz Velenja, Kidričeva 11 in KOREN Anja, delavka iz Pesja 61.

UMRLI:
— SPEH Marija, delavka iz Skal št. 82, stara 80 let.
— FIDEJ Adolf, upokojenec iz Velenja, Kidričeva 3, star 63 let.
— MAJČEN Rudolf, mizarški mojster iz Velenja, Celjska 79, star 68 let.
— TOPLIC Lucija, soc. podpiranka iz Salska 32, stara 84 let.
— KRAJNC Anton, posestnik iz Hrastovca 21, star 78 let.
— DERMOL Anton, pleskar iz Šoštanja, Metliča 24, star 41 let.
— VRČKOVNIK Alojz, upokojenec iz Topolice 55, star 63 let.
— MEJAK Vladimira, gospodinja iz Celja, Tomšičev trg 9, stara 57 let.
— KAKER Robert, otrok iz Šoštanja, Canarjeva 23.
— STROPNIK Ana, prevzličarica iz Družnjurja 87, stara 83 let.
— BACOVNIK Cecilija, soc. podpiranka iz Šmihela nad Mozirjem 34, stara 63 let.
— NAPOTNIK Franciška, kmetovalka iz Topolice 160, stara 65 let.
— ROŠKAR Franc, delavec iz Trbovelj, Ojto 21, star 51 let.
— VRČKOVNIK Jožefa, upokojenka iz Topolice 130, stara 72 let.
— KRCMAR Stefan, delavec iz Topolice 2, star 31 let.
— FECE Martin, upokojenec iz Šoštanja, Glavni trg 5, star 76 let.
— HLEB Alojz, pismonoša iz Družmirja 9, star 50 let.
— ŽAJC Matilda, upokojenka iz Celja, Koloska 19, stara 44 let.

NEGUJMO NOGE

S pravilno nego nog poskrbimo, da je njih koža zmeraj zdrava, gladka in ne pretrda, da ne poka, da ne rastejo nohiti v kožo in da ob njih ne nastanejo vnetja.

Tudi noge si umivamo vsak večer v topli vodi. Dobro de, ako v vodo vsujemo žlico jodove soli. Kadar ni te pri roki, bo koristila tudi navadna kuhinjska sol. Po desetminutni kopeli si noge dobro izbrisemo in posebno pazimo, da ne ostane vlažna koža med prsti.

Trdo kožo na podplatih ali ob prstih bomo odpravili, ako bomo zvečer po kopeli namazali podplate z 10% salicilnim vazelinom, potem pa obuli za čez noč bombažaste, pralne nogavičke. Tudi kadar koža na petah poka, nam bo koristil salicilni vazelin. Noge si lahko z

njim namažemo vsak večer. Pri vsakokratni večerni kopeli skušamo ostrgati s trdo krtačo vso trdo kožo, ki jo je zmehčal salicilni vazelin. Še bolj uspemo s plovcem v kamnu ali prahu. S plovcem v kamnu krožno drgnemo po trdi koži, ki se je v kopeli zmehčala in jo tako ostrugamo. Plovec v prahu moramo zmeraj zmešati z vodo v gosto pasto, jo namazati na trdo kožo in z leseno deščico ali s krtačko zdrgniti po kopeli tiste dele kože, ki jim hočemo ostrugati povrhnje rožene plasti.

Kurje oči in otiščance odpravimo s čisto salicilno kislino. V kvadratnem kosček obliža izrežemo tolikšno luknjico, kolikšno je kurje oko. Obliž nalepimo na kožo prsta tako, da gleda kurje oko skozi luknjico. Nato nasujemo nanj kupček salicilne kisline — belih, svilenih kristalčkov, ki jih kupimo v lekarni in vse skupaj prelepimo z obližem brez luknjice. Salicilna kislina naj ostane na kurjem očesu teden dni. Medtem ne smemo kopati noge, umijemo jo samo z mokro krpo. Po tednu dni nogo okopamo in obliž odstranimo. Navadno se z njim odlušči tudi kurje oko. Ako se v sredini še drži, ga odluščimo s prsti, nato na postopek s salicilno kislino in z obližem ponovimo in ponavljamo toliko časa, da se omehča in odlušči vsa trda koža.

(KOZMETIKA)

KAKO VOZIMO POZIMI

Pri vožnji v zimskem času ali na mokrih cestah moramo biti zelo previdni. Upoštevajte tale navodila:

- Izogibajte se hitremu zaviranju, ker kolesa blokirajo in vozilo zaneša.
- Vozilo zavirajte s pomočjo stroja, tako da preklpite v nižjo prestavo, ki je primerna cestišču.
- Na spolzki — ledeni cesti morate voziti počasi in skrajno previdno.
- Zavirajte mirno in previdno. Zavore lahko uporabljate le v izjemnih primerih z veliko previdnostjo. Vzvod na menjalniku hitrosti iz višje v nižjo hitrost ali obratno prestavite mehko in previdno.
- Nikoli ne vozite z izklopljeno sklopko ali ugaslim motorjem.
- Proti zanašanju na snegu ali ledu uporabljajte verige, ki jih namestite na pogonska kolesa.
- Če je začelo vaše vozilo zanašati morate volan vozila obrniti v smeri drsenja, brez dodajanja plina, brez uporabe zavor in obdržati vso prirebnost.
- Pri vožnji na spolzki cesti (sneg, led ali blato) priporočamo, da vozite z drugo, tretjo ali celo četrto prestavo, če to dopušča cestišče. Ne uporabljajte prvo prestavo.

Normalno je, da stopalko sklopke popuščate enakomerno in istočasno dodajate plin toda z največjo previdnostjo. Vedno morate upoštevati, da je v zimskem času zavorna razdalja daljša od normalne.

Iz tabele je razvidno kakšno razdaljo prevozite v 1 sekundi z različno hitrostjo in dolžino poti ustavljanja

Hitrost vozil/km	Prevožena dolžina m/sek.	Poti ustavljanja v m
30	8,3	11,4
40	11,5	20,5
50	13,9	32,0
60	16,7	48,0
70	19,4	63,0
80	22,2	82,5
90	25,0	104,5
100	27,8	129,0
110	30,5	156,6

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice in prababice

BRIGITE BRGLEZ
roj. Lahovnik

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so dragi pokojnici lajšali bolečine v bolezni in ji izkazali zadnjo čast, nam pa ustno izrekli sožalje in z nami iskreno sočustvovali. Prav posebno se zahvaljujem zdravniku dr. Antonu Crepišku za nesebično zdravniško pomoč v času njene hude bolezni. Toplo se zahvaljujem družbenim organizacijam, prijateljem in znanem za poklonjene vence in vsem, ki so drago pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zaljubljeni sin Baltazar, hčerke Pepca, Angela, Anka in sin Slavko z družinami ter ostalo sorodstvo.

Velenje, dne 7. 2. 1966

KROMPIR NA VEČ NACINOV

Krompir je v naši prehrani važno živilo, saj skoraj ni dneva, da ga ne bi bilo na mizi. V prehrano prinaša prijetno spremembo, ker ga lahko pripravimo na razne načine.

Krompir vsebuje beljakovine, maščobe, ogljikove hidrate, kalcij, železo, vitamine A, B₁, B₂ in C.

S taranjem se manjša vrednost vitamina C v krompirju. Vitamin C je zelo občutljiv, zato pazimo, kako kuhamo krompir. Njegova hranilna vrednost je največja, če ga pečemo ali kuhamo neolupljene v celega. Tanka kožica varuje vitamin C pred vplivom zraka in vode, v kateri se kuha. V vodi se namreč vitamin C topi. Podobno je z rudninskimi snovmi. Priporočljivo je tudi kuhanje v sopari. Za to so primerni ekonom lonci. Pomagamo si lahko tudi z navadnim loncem. Vrh lonca z vrelo vodo položimo luknjačasto posodo ali cedilo s krompirjem in lonec dobro pokrijemo.

Za pripravljanje nekaterih krompirjevih jedi (juh, omak) olupimo surov krompir. Pri tem pazimo, da lupimo čimbolj tanko. Posebno primerni za to so posebni noži za lupljenje krompirja, ki morajo biti

nerjaveči. Rjaveče kovine uničujejo vitamin C, ki ga je največ tik pod lupino. Olupljenega krompirja ne puščamo v vodi in narezanega ne peremo. Krompir damo kuhati v vrelo slano vodo in kuhamo pokrito. Vodo, v kateri se je kuhal porabimo za zalivanje juh in omak. Kuhan krompir takoj porabimo, ker je tak najokusnejši in za zdravje najprimernejši.

KROMPIR V JUHI

1 kg krompirja, slan krop, ščep kumine, limonina lupinica, 4 dkg prekajene slaninice.

Krompir olupimo, zrežemo na večje kosčke, ter damo kuhati v slan krop. Voda naj sega do polovice krompirja. Pridamo še kumino in limonino lupinico. Ko je krompir kuhan in je skoro vsa voda povrela, stresemo krompir z vodo vred v skledo. V kozici razgrejemo na kocke razrezano slanino in ga zabelimo.

KROMPIRJEVI CMOČKI ZA NA JUHO

2 dkg surovega masla, 1 jajce, muškato orešček, sol, 2 srednje debela krompirja, 2 dkg moke, 1 žlica drobtin.

V skledi umešamo surovo maslo z rumenjkom, dodamo nastrgan muškato orešček, sol, primešamo pretlačen kuhan krompir, drobtine in moko ter sneg beljaka. Vse narahlo premešamo. Napravimo majhne omake in jih kuhamo v juhi 10 minut.

KROMPIRJEV GOLAZ

8 dkg masti, 50 dkg čebule, 1 kg krompirja, sladka paprika, sol, paradižnikova mezga.

V kozici razgrejemo mast in zaručimo sesekljano čebulo, nato pridamo surov na kosčke narezan krompir, papriko, sol, nekoliko premešamo in prilijemo nekoliko vode; pazimo, da se ne prismoči. Ko je jed kuhana dodamo še paradižnikovo mezgo.

Pravni nasveti

V rubriki PRAVNI NASVETI brezplačno odgovarjamo na vsa pismena vprašanja svojih bralcev v zvezi z uporabo pravnih predpisov. Vprašanju priložite samo kupon, ki je natiskan v vsaki številki »Saleskega rudarja«.

Odgovarjamo samo na tista vprašanja, ki so podpisana s polnim naslovom, ker na določena vprašanja, ki niso splošnega pomena, odgovarjamo pismeno vpraševalcu. Pri odgovorih objavljenih v časopisu pa imen vpraševalcev ne navajamo.

Spoštovani bralci! Koristite naše pravne nasvete, ki vam jih dajemo brezplačno.

PRAVNI NASVETI
KUPON
3

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuben Naraks, Milan Šterban, Jože Tekavec, Maruša Trampuš, Alojz Zavolovšek in Rudi Zevart — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 30 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev

Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, eskpozitura Šoštanj — Naslov uredništva: SALEŠKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 8-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in kličje: Celjaki tisk Celje.

Ko smo se po ofenzivi na Gorjancih prešeli, nas je bilo sicer precej manj, vendar smo se čutili močnejšega kot prej.

V enotah je začelo zopet normalno delo. Novincev med nami pravzaprav ni bilo več, ker so sedaj že vsi preživeli ognjeni krst, tudi tisti v komori, ko so jim nemški mitraljezi preluknjali polovico lončev in pobili nekaj mul, (katere smo pa med ofenzivo pojedli).

Iz gozdov smo se spustili v obrobna naselja. Administraciji so privlekli na dan svoje aktovke in zopet so pisali poročila in številčna stanja. Iz štabov so prihajale nove odredbe in ena med njimi me je poklicala na kurz za politkomisarje pri Glavnem štabu Slovenije, ki je bil od 30. novembra do 6. decembra v Uršnih selih.

PARTIZANSKA GLEDALSKA SOLA

Bilo je spomladi 1944. leta. Bil sem kulturnik artilerijske divizije. Pravkar smo se vrnili v bližino Novega mesta z akcije na Zdenško vas, kjer smo pregnali Nemce iz postojanke in zaplenili mnogo gavrilovičevih salam in margarine. Ravno zaradi teh dobrot sem si akcijo tako dobro zapomnil. Jedli smo namreč margarino in slano namesto kruha, kar je imelo hude posledice za prebavo. Kako se nam je godilo po tej akciji, raje ne pišem ...

Poklicali so me v štab brigade in mi sporočili, da moram v Belo Krajino. Javim naj se v Semiču, kjer bom že zvedel več o šoli, v katero me pošiljajo. Za tiste čase je bil to velik dogodek. Odhod na osvobodeno ozemlje je pomenil pravzaprav počitnice sredi vojne vihr.

V Semiču sem bil dokaj presenečen, ko sem zvedel, da sem prišel v šolo za gledališke igralce, katero so nekateri krstili tudi »šola za ljudske talente«. Ta šola naj bi dala vrsto gledaliških igralcev, ki jih bo Slovenija vedno več potrebovala, posebno še za osvobodjeni Trst.

Tu je bilo prav prijetno. Po pouku smo se vsi razkropili po kmetih in jim pomagali okopavati vinograde. To delo je bilo še posebej prikužno, ker je bilo povezano z domačo vinsko kapljico, s katero so Belokrajinci bili vedno radodarni. Po večerih pa nas je nekaj fantov pelo podoknice semiškim mladencam.

Šola je trajala že več kot štirinajst dni, vendar se še nisem popolnoma privadil učenju. Vedno me je mučil slab spomin in prav to, je bilo usodno za moj gledališki poklic. Vstajal sem že pred drugimi in se učil razne vloge vendar ni šlo. Vse, kar sem zjutraj vlival v glavo, je potem splahnelo. Odlomke iz »Romea in Julije« sem sproti pozabljal. Nekaj časa sem bil Romeo, nekaj časa zopet Lorenzo —

na srečo kot moški nisem dobil še Julijine vloge. Reprizo, ki naj bi jo uprizorili na koncu šole, sem pričakoval z večjim respektom kot veliko nemško ofenzivo.

Naši instruktorji so bili ljubljanski gledališki igralci: Gale, Presetnik in drugi. Med učenci pa ste lahko videli Vido Brest, mlado slovensko pesnico, Grudna, Irmo Flis in druge.

Nisem dočakal konca te šole. Ko smo bili v največjem tempu priprav za naš zaključni nastop, ko bi morali prikazati kaj znamo, je prišla na mene odredba: prestavili so me v Glavni štab.

Takrat so krožile trditve, da so kulturniki vedno najbolj bogati z ušmi. Izgleda, da je bil pod vplivom teh govoric tudi intendant Glavnega štaba Tila, ki me je prav tako hitro obdaril s popolnoma novim angleškim »beatle dressom«. Hlače iz italijanske deke, ki sem jih spustil v paro, so paro resnično zaslužile in vesel sem bil, da sem se jih znebil. Angleška uniforma pa je že bila prava uniforma, ki je imela predolge rokave in predolge hlačnice. Vse sem si zavihal in se spomnil one anekdote, da v redni vojski velja pravilo, da imajo samo dve številke oblek: prevelike in premale.

Tako se je končala moja gledališka kariera.

Vsem občanom PREDLOG PRORAČUNSKIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tako bomo letos razpravljali na vseh zbiorih volivcev le o proračunu občine kot dokumentu, na katerem obstoji popoln vpliv v sami občini. Proračunsko potrošnje se je z ukrepi reforme v lanskem letu znatno omejilo. Omejitve je šla v korist sredstev za delovne organizacije. V naši občini je pomenila proračunska omejitev zmanjšanje dohodkov za 93.450.000 din. Tako je bilo potrebno sprejeti najostrejšje ukrepe v štednji s proračunskimi sredstvi. Občanom so ukrepi znani, vendar pa jih na kratko ponavljamo.

Odstopilo se je od sofinanciranja vseh medobčinskih služb in organizacij, za katere ni zakonit predpisano, da jih morajo občine izvajati. Državna uprava se je zmanjšala za 23 odstotkov, seveda se je vzporedno odpravilo vsako delo, ki ni zakonit predpisano ali ni neposredno v korist občanom oziroma ni nujno potrebno za delovanje skupščine in njenih organov. Skupščina in njeni organi so se odpovali sejinam itd.

V letu 1966 bodo ukrepi reforme v proračunski potrošnji prišli najbolj do izraza. Čeprav so potrebe zaradi novih cen, (ki so okrog 30 odstotkov višje kot leto popreje in zaradi potrebne valorizacije osebnih dohodkov za povišane življenjske stroške) mnogo večje, bomo morali v občinskem merilu vskladiti izdatke z dohodki, ki bodo na ravni proračuna po rebalansu za leto 1965. Se več. Skupščina občine je na svoji zadnji seji sprejela sklep, da se naj štednja zaostri še naprej, tako da bi bilo mogoče iz proračuna izdvojiti določena sredstva (100—150 milijonov) za investicije v šolstvu in varstvo otrok. Redno dejavnost šolstva se naj drži rešeno na nivoju leta 1965, po razpoložljivih podatkih pa imamo v slovenskem merilu rešitev na zadovoljivo visokem nivoju.

Predlog proračuna je pred nami. Osnovne intencije, ki so vodile občinsko skupščino ob lanskem rebalansu in na seji koncem leta, so v največji možni meri upoštevane, čeprav vsaj za investicije v šolstvu in varstvo otrok ni bilo mogoče izdvojiti več kot 285.802 novih dinarjev.

Med posebnosti, ki se v letošnjem letu predlagajo, bi želeli omeniti predvsem te:

1. Doslej je bilo v proračunu določeno, kakšna sredstva pripadajo krajevnim skupnostim. Za leto 1966 se predlaga skupna vsota, ki je za preko 32.000 novih dinarjev večja

od lanskega leta. S celotnimi sredstvi bi gospodaril odbor, ki bi bil sestavljen iz predstavnikov vseh krajevnih skupnosti.

2. Za delo društev in organizacij je bilo doslej v proračunu določeno prav tako poimensko komu in koliko se daje. Za naprej se predlaga določiti namenska sredstva le družbeno-političnim forumom v občini, ostala sredstva pa se namenja jo skupino za društveno dejavnost. Pri občinskem odboru SZDL je uspešno delovala že lani komisija za društveno dejavnost in bi naj ta tudi odločala o tem, katero društveno dejavnost v občini podpirati in koliko iz sredstev proračuna. Med namenskimi sredstvi se navaja le občinska gasilska zveza. Tu so potrebna sredstva za anuitete in redne stroške, ki jih občina mora izplačevati, proračun pa dobi v ta namen tudi določene dohodke iz zavarovanja.

3. Za komunalno dejavnost se sredstev iz proračuna ne daje več. Potrebna sredstva za vzdrževanje komunalnih objektov in za nadaljnjo gradnjo se bodo zbirala s posebnimi prispevki v namenskem skladu. V kolikor bodo ti prispevki šli v breme družinskih proračunov in koliko v breme delovnih organizacij, se bomo odločali z delovnimi organizacijami, o instrumentiranju pa bomo razpravljali tudi na zbiorih volivcev.

4. Za delo turističnih društev se izdva 20 odstotkov prometnega davka v občini. Po proračunu bo to znašalo okrog 165.000 novih dinarjev. S temi sredstvi bodo turistična društva ob smotrnem koriščenju lahko mnogo doprinesla k nadaljnjemu razvoju turistične potrošnje in prometa.

Razumljivo je, da moramo obstoječe želje, ki so vedno mnogo večje kot možnosti omejevali, še posebno v letošnjem letu, ko je osnovna dolžnost vseh uporabnikov družbenega premoženja prispevati svoj delež za stabilizacijo našega gospodarstva.

Z DANASNJIM DNEM PRISPEVAMO JAVNO RAZPRAVO O PRORAČUNU OBČINE VELENJE ZA LETO 1966. OBČANE PROSIMO, DA SE POLNOSTEVLILNO UDELEŽE RAZPRAVO NA ZBORIH VOLIVCEV IN NA NJIH AKTIVNO SODELUJEJO S KONSTRUKTIVNO KRITIČNO PRESOJO.

ŽELIMO TUDI, DA DOBIMO ČIMEVEČ PREDLOGOV, PISMENIH LJ USTNIH NA ZBORIH VOLIVCEV ALI PA NEPOSREDNO NA SKUPŠČINO OBČINE, IN TO NAJPOZNEJE DO 21. FEBRUARJA 1966.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE KMETOV

Skupščina SR Slovenije je na zadnji seji v lanskem letu sprejela novi zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov, ki se je začel uporabljati 1. januarja letos. S tem pa je tudi prenehal veljati dosednji zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev, sprejet v sredini leta 1961.

Po novem zakonu se zdravstveno zavarovanje kmetov izvaja po načelih samofinanciranja in samoupravljanja v okviru komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja kmetov, ki se organizirajo v okviru posameznih komunalnih zavodov za socialno zavarovanje. Kot kmetje, so zdravstveno zavarovani vsi tisti, katerih redni poklic je opravljanje kmetijske dejavnosti ter člani njihovih gospodinjstev, ki jih le-ti preživljajo. Zdravstveno zavarovanje kmetov je osnovno, lahko pa tudi razširjeno. Osnovno zdravstveno zavarovanje je splošno, obvezno in enotno za vso republiko, razširjeno zdravstveno zavarovanje pa se lahko vpelje za območje posameznih skupnosti socialnega zavarovanja kmetov oziroma posameznih občin na območju takih skupnosti.

Z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem je zagotovljeno brezplačno zdravstveno varstvo za določene zdravstvene storitve, za druge zdravstvene storitve pa le delno plačilo stroškov, dočim bodo morali ostane stroškov za tako zdravstveno varstvo plačevati kmetijski zavarovanci sami. V celoti se v breme sklada osnovnega zdravstvenega zavarovanja kmetov krijejo naslednji stroški:

1. Zdravljenje v kateremkoli zdravstvenem zavodu in na bolniškem domu, če zbolijo za temile boleznimi: akutna otroška ohromelost, Bangova bolezen, bolezen kala-

azar, četrta venerična bolezen, davica, gobavost, griza, kapavica, kolerica, kuga, kuga, lues, malteška vročica, mehki čankar, mikoza, mrtvični krč, nalezljiva zlatenica, nalezljivo vnetje možganskih mrenj (meningitis), oslovski kašelj, ospice, paratifus, pegavica, porodna mrzlica, rumena mrzlica, smrkvost, spalna bolezen, steklina, šen, škrlatinka, trahom, trebušni tifus, tularemija, Vailova bolezen, vranični prisad;

2. zdravljenje v vseh zdravstvenih zavodih in na bolniškem domu, če zavarovanec zbolijo za aktivno tuberkulozo katerekoli oblike;

3. zdravljenje v ustreznem zdravstvenem zavodu, če zbolijo za duševno boleznijo, kadar je bolnik nevaren za življenje drugih;

4. ambulantno zdravljenje raka, leukemije in podobnih malignih obolenj v vseh zdravstvenih zavodih in na bolniškem domu;

5. pregledi, svetovanja in zdravljenje nosečih v zdravstvenih zavodih in na domu ter zdravniški obiski na domu, če so zdravstveno potrebni;

6. zdravstveno varstvo predšolskih in šoloobveznih otrok — vendar najdalj do dokončanja 15. leta starosti — v enakem obsegu, kot je to zagotovljeno otrokom zaposlenih delavcev po predpisih o zdravstvenem zavarovanju delavcev;

7. ambulantno in bolnišnično zdravljenje učencev šol II. stopnje;

8. sanacija klicenosev;

Po predloženem osnutku letošnjega proračuna znašajo dohodki, ki ostanejo na razpolago za financiranje družbenih dejavnosti v občini 1.088.697 dinarjev, kar predstavlja 100 % lanskeletne dosežene realizacije (pri vseh številkah je navedeno v starih dinarjih v 000 din).

1. Prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja je planiran kot dohodek občine v višini 688.929 dinarjev in se nanaša na osebne dohodke iz gospodarstva in negospodarstva. Ta dohodek predstavlja na realizacijo dohodkov v lanskem letu, da se bo masa bruto osebnih dohodkov vseh zaposlenih v občini povečala za 21 %. Predvideva se, da se bo masa osebnih neto dohodkov povečala od lanskeletnih 7.576 milijarde na 9.205 milijarde dinarjev.

Lani je bila skupna stopnja tega prispevka 17,5 % in je od tega odpadlo na zvezno stopnjo 3 %, na republiško 7,7 in na občinsko 6,8 %. Z uveljavitvijo novih predpisov o gospodarski reformi, pa se je skupna stopnja znižala na 12,5 % pri čemer odpade za zvezu 2,5 %, na republiko 5 % (3 na potrošnje in 2 % na republiške skupne rezerve) in na občino 5 %.

2. Prispevek iz OD od kmetijske dejavnosti. Ta prispevek se v letu 1966 ne povečuje, temveč se celo zmanjšuje, ker se predvideva nižja stopnja za prispevek iz dohodka od gozdov, za katero je predlog, da se zniža od sedanjih 25 % na 12,5 %. Kot proračunski dohodek pa se ta prispevek zvišuje v indeksu 112 na lanskeletno realizacijo zaradi doslednejše izterjave davčnih zaostankov iz preteklih let.

3. Prispevek iz osebnega dohodka samostojnih poklicev (obrtne dejavnosti) se v skladu s splošnimi mernicami, ki so uveljavljene na področju obrti ne bo povečal. Povečanje, ki je predvideno v proračunskih dohodkih v indeksu 112 napram lanskeletni realizaciji je predvideno na povečano število obrtnih zvezancev.

4. Prispevek iz osebnega dohodka od avtorskih pravic je planiran v višini 300.000 dinarjev. Ta dohodek je nižje planiran iz razloga, ker je republika predpisala svojo stopnjo v višini 9 % in tako ostane za občinsko stopnjo le še 3,5 %, kar pa je v lanskem letu bil celoten dohodek občine.

5. Prispevek iz skupnega dohodka občanov je planiran le v višini 1,5 milijonov dinarjev, kar predstavlja komaj 23 % lanskeletne realizacije. Ta dohodek odstopa zveza občini in bo v letošnjem letu znatno manjši, ker do osnove 2 milijona dinarjev ni obdavčljiv od osnove od 2 do 3 milijone pa le s 3 % stopnjo.

6. Občinski prometni davek od maloprodaje je planiran v višini 174.628.000 dinarjev, kar predstavlja porast v indeksu 115. Povečanje tega davka se predvideva na porast kupne moči in večjega prometa v trgovini. Prometni davek od maloprodaje se je plačeval v višini 8 % in sicer po republiški stopnji 2, po občinski stopnji 4 % in dopolnilni republiški stopnji v višini 2 % v sklad za odpravo škode po poplavih. Te stopnje ostanejo nespreme-

njene in se približajo k prodajni ceni. Maloprodajni davek se plačuje tudi po zvezni stopnji, ki znaša 12 % in je dohodek zveze, delno pa se odstopa republiko.

7. Prometni davek od prometa alkoholnih pijač, v gostinstvu in trgovini, je planiran v višini 82.500.000 dinarjev, kar predstavlja v indeksu 152 napram lanskeletni realizaciji. Ta prometni davek se povečuje na povprečno stopnjo občinskega prometa davka, ki znaša na pivo 10 % na naravno vino in žganje 15 %, na umetni vina in umetna žganja pa 25 % na prodajno ceno. V letu 1965 pa je bil predpisan na enoto t. j. od litra in sicer: na pivo 20 din od litra, na vino 40 din od litra in na žgane pijače in umetno vino 200 din od litra.

8. Davek od plačil za storitve je planiran v višini 11 milijonov dinarjev. Ta davek je na novo uveden v letu 1966.

9. Udeležba na zveznem davku od prometa blaga na drobno. V letu 1966 ni planiran kot dohodek, ker je republika ta dohodek pridržala za sebe in ga ne odstopa občanom.

10. Prometni davek od nepremičnin in pravic je planiran v višini 5 milijonov dinarjev to pa predvsem iz razloga, ker se predvideva manjši promet z nepremičninami.

1. Odpravljeni prometni davek od proizvodov in storitev, je planiran v višini 500.000 dinarjev, kar predstavlja komaj 3 % lanskeletne realizacije to pa iz razloga, da je bil ta davek z zveznimi predpisi iz leta 1965 odpravljen in so tu zajeti le zaostanki.

ŠOŠTANJSKI RIBIČI SO ZBOROVALI

Na občnem zboru članov ribiške družine »Paka« iz Šoštanja so obravnavali upravljanje in gospodarjenje z vodami v preteklem letu. Sprejeli so tudi delovni načrt za letos. Predvidevajo, da bodo vložili 30.000 kosov zaroda potočne postrvi v gojitveni potok Toplice in 10.000 kosov zaroda v gojitveni potok Sopote. Poleg tega bodo še vložili 5.000 zaroda postrvi šarenke v Toplico in 4.000 mladice potočne postrvi v ostale potoke. V Pako pa bodo vložili 500 mladih krapov.

Organizirali bodo več seminarjev, treningov in tekmovanj, tako v lovu rib s plovcom kakor tudi v šestorboju. Šoštanjski ribiči so lansko leto na tekmovanjih dosegli več vidnejših uspehov. Predsednik zveze ribiških društev Celje je podelil diplomu ekipi, v kateri so bili Rudi Mešič, Marjan Ramšak in Ferdo

Tamše, ki je dosegla lani prvo mesto v rajonskem tekmovanju v Storah s 1179,89 točkami. Pri posameznikih pa so dosegli naslednje rezultate: I. mesto — Rudi Mešič in II. mesto — Franci Gjuran. Na trikrat

nem družinskem tekmovanju so dosegli I. mesto — Rudi Mešič, II. mesto — Ivan Bizjak in III. mesto — Stefan Dolejši. Pri mladincih pa I. mesto — Marjan Ramšak, II. mesto — Marjan Kristan in III. mesto — Milojko Kumer.

Na občnem zboru so šoštanjski ribiči med drugim tudi sklenili, da bodo letos lahko lovili v salomidnih potokih, ki imajo salomidni revir, samo enkrat tedensko z odlovo treh postrvi. Z letno ribolovno co bodo lahko lovili samo v 18. lovnih dneh, dočim bodo v Paki v revirju 14 in 15, dovoljeno loviti samo dvakrat tedensko v enem letu 40-lovnih dni z dovoljenim odlovom štirih belih rib pri enkratnem lovu. Tako zaostren ribolovni režim so uvedli, ker je precej ribičev in morajo čuvati ribe.

M. V.

zom, če gre za osebo, ki je obolela za nalezljivo boleznijo in je zdravljenje v bolnišnici obvezno, za osebo, ki je zbolela za duševno boleznijo in je nevarna za življenje drugih in za osebo, ki se je življenjsko nevarno poškodovala ali glede katere so nujni zdravniški posegi v bolnici. Prevoz z rešilnim vozilom je brezplačen, če je brezplačno tudi zdravljenje bolnikove bolezni, sicer pa bodo morali kmetijski proizvajalci plačati del stroškov za prevoz sami, in sicer v enakem odstotku kot zdravljenje v bolnici.

Kmetje borci bodo še nadalje imeli takšen obseg zdravstvenega varstva kot delavci in zaradi tega tudi tega dela stroškov zdravstvenega varstva ne bodo plačevali.

Do sedaj so se sredstva za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev ustvarjala iz osnovnega prispevka, ki so ga plačevali vsi lastniki zemljišč (tudi delavci) v višini 6 % od njihovega hektarskega dohodka, od premije, ki so jo plačevali le kmetijski zvezanci ter iz prispevka, ki se je v sklade zdravstvenega zavarovanja kmetov plačeval iz občinskega proračuna. V bodoče pa se bodo sredstva za osnovno in eventualno za razširjeno zdravstveno zavarovanje kmetov zagotavljali le iz prispevkov samih kmetov — zavarovancev. Prispevek se bo določal v odstotku od katastrskega dohodka posameznega kmetovalca. Stopnjo tega prispevka bo določala skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja kmetov v soglasju s Skupščino SR Slovenije.

Ta prispevek bo odmerjal, evidencial in izterjeval za dohodke pristojni občinski upravni organ na enak način in hkrati z drugimi prispevki in davki občanov.

Zaradi tega, ker se bodo praviloma morali kriti vsi stroški tega zdravstvenega zavarovanja s pri-

spevki samih koristnikov se računa, da bodo ti prispevki nekoliko večji kot so bili lani. Se večji pa bi bili, če bi se ne omejil obseg pravice iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja v primerjavi s pravicami, ki so jih imeli po določbah prejšnjega zakona. Prispevek za osnovno zdravstveno zavarovanje bodo morali plačevati tudi kmetje — borci. Za tiste kmete, ki živijo v slabših premoženjskih razmerah, lahko občinska skupščina sklene, da se bo del stroškov za posamezne oblike zdravstvene pomoči, ki bi jo morali plačevati sami zavarovanci, plačevalo v celoti ali deloma iz občinskega proračuna.

Plačevanje teh stroškov bo občinska skupščina Velenje uredila s posebnim odlokom.

KINO

KINO »SVOBODA«

10. februarja »FLANDRIJSKI PES«, ameriški barvni CS film.

11. februarja »ELEKTRA« grški CS film.

12. in 13. februarja »BRAVADOS«, ameriški barvni CS film.

15. februarja »HATARI«, ameriški barvni CS film.

16. februarja »NA VZHODU JE NEKAJ NOVEGA«, italijansko sovjetski CS film.

17. in 18. februarja »ZAPELJANA IN ZAPUSCENA«, italijanski film.

19. in 20. februarja »ZASLEDVANJE BRODOLOMCEV«, ameriški barvni film.

FILMSKO GLEDALISCE

14. februarja »HATARI«, ameriški barvni CS film.

21. februarja »ZAKONSKO ZIVLJENJE ZAN-MARKA I. del, francoski film.

DOHODKOV

12. Davek na dohodke od stavb se je obračunaval lani po stopnji 50 % in je bil realiziran v višini 4.858.000 dinar.ev, za letos pa se predvideva porast tega davka za 7 % in to zaradi povečanja najemnin.

13. Davek na kmetijske proizvajalne naprave in samorodno trto ostane tudi v letu 1966 na isti ravni. Dohodek pa je povečan z ozirom na zaostanke iz leta 1965.

14. Davek na dohodek dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih je planiran v višini 1.200.000 dinarjev, kar predstavlja, v indeksu 128 na lanskeletno realizacijo. Stopnje tega davka ostanejo iste. Porast pa se predvideva zaradi večjega števila zaposlenih v obrti.

15. Davek na dediščine in darila je nepomemben dohodek občine.

16. Upravne takse so v celoti dohodek občine in se planirajo v isti višini kot je bila dosežena realizacija v lanskem letu.

17. Komunalne takse, to so predvsem turistične takse, ki pa se odstopajo turističnim društvom v isti višini v izdatkih proračuna.

18. Sodne takse so planirane v isti višini kot je bila realizacija v lanskem letu. Sodne takse plačane v gotovini, pa so dohodek republike.

19. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Ta prispevek se trenutno ne planira še v proračunu, ker še ni dokončno uveden.

20. Dohodki organov so planirani v isti višini kot je bila realizacija v lanskem letu.

21. Dohodki odpravljenih skladov se v letu 1966 ne predvidevajo, ker se ne predvideva predvidena nadaljnja ukinitve skladov in prenos sredstev v proračun.

22. Dohodki so prav tako planirani v isti višini kot so bili realizirani v preteklem letu.

23. 4 % zavarovalne premije se predvidevajo v isti višini kot je bila dosežena realizacija v letu 1965.

24. Presežek dohodkov v proračunu v letu 1965. Ta presežek je v letošnjem letu večji od lanskega, to pa predvsem, ker so bili dohodki v večji meri realizirani 31. decembra 1965 in se prenesejo v letošnje leto.

Predlog proračunskih izdatkov

— V starih dinarjih				
	Realizacija 1965	Zahtevek uporabniko leto 1966, za leto 1966	Predlog za vsklajen z dohodki	Indeks
01. Dejavnost šol	525.125.000	712.434.000	652.558.200	122
02. Znanstvena in kulturno-prosvetna dejavnost	38.663.200	46.805.600	38.207.200	98
03. Socialno skrbstvo	55.576.600	72.671.400	61.069.500	109
04. Zdravstveno varstvo	9.952.300	14.305.600	7.461.600	74
05. Komunalna dejavnost	7.315.500	19.641.000	6.600.000	90
06. Delo državnih organov	200.128.200	209.240.000	189.052.500	94
11. Delo krajevnih skupnosti	6.387.000	10.800.000	15.900.000	284
12. Dejavnost družbeno-političnih organizacij in društev	49.152.000	72.149.000	41.648.000	84
13. Negospodarske investicije, odplačila dolgoročnih kreditov	133.356.000	46.969.000	28.269.000	21
14. Gospodarski posegi	12.090.000	60.700.000	23.260.000	192
15. Rezervni sklad	26.821.000	10.601.000	10.601.000	39
17. Neopornane obveznosti	3.134.000	8.507.000	8.507.000	271
18. Nerazporejena sredstva	6.549.000	7.000.000	5.563.000	84
Skupaj	1.074.248.000	1.291.823.600	1.088.697.000	101

SPECIFIKACIJA PRORAČUNSKE PORABE

01. DEJAVNOST ŠOL

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabniko leto 1966, za leto 1966	Predlog za vsklajen z dohodki	Indeks
V določenem znesku iz sredstev proračuna	525.125.000	712.434.000	652.558.200	122
Obrazložitev:				
Dejavnost šol je prikazana pri obravnavi sklada za šolstvo.				

02. ZNANSTVENA IN KULTURNO-PROSVETNA DEJAVNOST

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabniko leto 1966, za leto 1966	Predlog za vsklajen z dohodki	Indeks
1. Zavod za prosvetno-pedagoško službo Celje	7.169.000	7.300.000	6.019.600	83
2. Zavod za spomeniško varstvo Celje	1.900.000	2.300.000	—	—
3. Zavod za spomeniško varstvo in spomeniški arhiv	—	1.200.000	250.000	—
4. Knjižnica Velenje	3.699.000	4.116.000	2.600.000	70
5. Knjižnica Šoštanj	1.441.000	1.450.000	1.080.000	74
6. Štipendije	12.440.000	12.032.600	12.032.600	96
7. Kajuhove nagrade	260.000	500.000	250.000	96
8. Stroški predvojaške vzgoje	7.410.200	13.203.000	13.203.000	178
9. Stroški civilne zaštite	—	2.116.000	—	—
10. Lokalni list »Saleski rudar«	500.000	—	—	—
11. Za list »Občan«	176.000	—	—	—
12. Za Prešernovo družbo	25.000	20.000	—	—
13. ZB za knjigo »Od vstaje do zmage«	2.000.000	—	—	—
14. Muzejska zbirka	1.643	2.568.000	2.772.000	168
Skupaj	38.663.200	46.805.600	38.207.200	98

OBRAZLOŽITEV:

1. Zavod za prosvetno-pedagoško službo Celje

Občina Velenje je skupno z občinami Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur, Smarje in Zalec ustanoviteljica zavoda za prosvetno-pedagoško službo Celje. Zavod opravlja strokovno-proučevalno in pedagoško-nadzorno službo na področju vzgoje in izobraževanja. V svoj delo

krog zajema otroške vrtce ter šole I. in II. stopnje.

Finančni načrt zavoda znaša 60.237.000 din ali 0,599 % proračunskih sredstev vseh navedenih občin. Na občino Velenje odpade 6.019.600 din.

2. Zavod za spomeniško varstvo Celje

Za to postavko v letošnjem proračunu niso predvidena sredstva. Za na-

loge spomeniškega varstva za območje občine Velenje se za leto 1966 in dalje naša občina dogovarja z republiškim zavodom za spomeniško varstvo.

3. Zavod za zgodovinski arhiv Celje

Doslej sta zavod financirala bivši okraj in občina Celje, odslej ga bo financiralo 11 občin. Na občino Velenje odpade 250.000 din.

4. Knjižnica Velenje

Zagotovljeni so samo osebni dohodki za dva knjižničarja v znesku 2.600.000 din. Materialne stroške bo knjižnica financirala iz lastnih dohodkov od izposojnine in prispevkov delovnih organizacij.

5. Knjižnica Šoštanj

Zagotovljeni so samo osebni dohodki honorarnega knjižničarja. Materialne stroške bo knjižnica financirala iz dohodkov izposojnine in prispevkov delovnih organizacij.

6. Štipendije

Štipendije prejema 31 rednih študentov. Od tega obiskuje srednje šole 12 študentov ter znaša povprečna mesečna štipendija 17.416 din; visoke in višje šole obiskuje 19 študentov ter znaša povprečna mesečna štipendija 24.578 din.

Občina štipendira tudi 33 izrednih slušateljev na visokih in višjih šolah ter znaša mesečno povprečje štipendije okoli 7500 din.

7. Kajuhove nagrade

Po odloku občinske skupščine o Kajuhovi nagradi se vsako leto za občinski praznik 8. oktober podeli najzaslužnejšim prostovoljnim delavcem v društvih in organizacijah Kajuhova nagrada. Ta nagrada je v letu 1966 zagotovljena v znesku 250.000 din.

8.—9. Stroški predvojaške vzgoje in civilne zaštite

Sredstva se bodo uporabila za organizacijo in izvedbo pouka predvojaške vzgoje, vračilo zaslужka obveznikom, prehrana mladincev in materialna oskrba.

10.—13. Prispevki za liste: »Občan«, »Prešernovo družbo«, in »Saleski rudar«

Za te namene v letošnjem proračunu niso predvidena denarna sredstva.

14. Muzejska zbirka

V letu 1965 je Skupščina občine Velenje ustanovila muzejsko zbirko s sedežem na gradu Velenje z naloge, da zbira gradivo o razvoju premoženstva v Sloveniji, gradivo etnografskih značilnosti občine Velenje ter gradivo s področja delavskega gibanja in narodnoosvobodilne borbe na območju občine Velenje. Materialne stroške financira društvo inženirjev in tehnikov. Osební dohodki pa so zagotovljeni v proračunu v znesku 2.772.000 din.

03. SOCIALNO SKRBSTVO

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov uporabniko leto 1966, za leto 1966	Predlog za vsklajen z dohodki	Indeks
1. Pomoč žrtvam fašističnega nasilja	948.000	1.176.000	1.176.000	124
2. Kadrovske podpore	872.000	1.404.000	1.204.000	138
3. Izredne podpore	438.100	500.000	438.100	100
4. Stalna družbena pomoč socialnim podpirancem	6.870.000	9.240.000	6.870.000	100
5. Šolanje revnih otrok	490.000	600.000	500.000	102
6. Pomoč izpuščenim iz zapora	10.000	100.000	10.000	100
7. Oskrbnine v mladinskih domovih	5.353.200	8.199.400	7.199.400	134
8. Oskrbnine v domovih za odrasle	16.932.000	18.000.000	17.000.000	100
9. Rejnine	2.743.000	4.416.000	4.416.000	160
10. Socialno zavarovanje podpirancev	4.428.000	6.210.000	6.210.000	140
11. Rehabilitacija invalidov	664.500	700.000	700.000	105
12. Letovanje revnih otrok	3.515.300	4.380.000	1.500.000	42
13. Vzdrževanje revnih otrok v vrtcih	62.500	200.000	—	—
14. Disciplinski center	—	846.000	846.000	—
15. Dotacija skladu za borbe	12.250.000	16.700.000	13.000.000	106
	55.576.600	72.671.400	61.069.500	109

OBRAZLOŽITEV:

1. Pomoč žrtvam fašističnega nasilja

To pomoč sprejema 7 podpirancev, povprečno 12.400 din mesečno.

2. Kadrovske podpore

To podporo sprejema 7 družin po 13.000 din mesečno. Z novimi vpoklici na odsluženje kadrovskega roka predvidevamo vpoklic treh novih hranilcev, dva hranilca pa se osti vrnila iz JA.

3. Izredne podpore

Te podpore sprejemajo nezaposleni, socialno šibke družine z večjim številom otrok in ostarele nepreskrbljene osebe za nabavo ozimnice. Predvideva se 26 takšnih primerov ter bi znašala povprečna podpora 13.000 din.

4. Stalna družbena pomoč socialnim podpirancem

To pomoč prejema 88 oseb povprečno po 7.300 din mesečno. Za ta obseg bi bilo v letu 1966 potrebnih 7.828.800 din. Glede na to, da bo proračun zmoget le 6.870.000 din bo treba opraviti revizijo stalnih podpor in znižati število podpirancev od 88 na 78 ter povprečjem podpor od 7.300 na 6.500 din mesečno.

5. Šolanje revnih otrok

V letu 1965 je sprejemalo pomoč 12 revnih dijakov po 5.500 din. V letu 1966 predvidevamo, glede na v proračunu zagotovljen znesek 500.000 din, dati pomoč le 8 dijakom po 6.000 din mesečno.

7. Oskrbnine v mladinskih domovih

V letu 1965 je bilo v teh domovih 16 duševno in telesno invalidnih ter vzgojno zanemarnjenih otrok. Iz prora-

čunskih sredstev je bilo porabljeno 5.130.100 din, starši pa so prispevali 719.300 din. To število otrok bo mogoče obdržati v zavodih tudi v letu 1966, če se prispevek staršev zviša od povprečno 3.850 din na 7.500 din na otroka. Novih primerov oddaje otrok v zavode proračun ne bo zmoget, čeprav potreba sili k temu. V kolikor starši ne bodo zmogli zvišanih prispevkov, bo potrebno tudi obstoječe število otrok v zavodih zmanjšati.

8. Oskrbnine odraslih v domovih

Predvideva se 45 oseb s povprečno mesečno oskrbno 37.700 din.

9. Rejnine

V rejništvu je 23 otrok. Za te se delno ali v celoti plačuje rejnina. Povprečna mesečna rejnina za otroka znaša 16.000 din.

10. Socialno zavarovanje podpirancev

V te izdatke spadajo stroški zdravstvenega zavarovanja socialnih podpirancev in nezavarovanih oseb. Lani je znašal prispevek 4.000 din mesečno za osebo, v letu 1966 pa 4.500 din. V letu 1966 se predvideva 115 oseb po 4.500 din mesečno, kar znaša v proračunu zagotovljen znesek 6.210.000 din.

11. Rehabilitacija invalidov

Za rehabilitacijo civilnih invalidov se predvideva 700.000 din. Iz teh sredstev bodo nabavljene ortopedski pripomočki civilnih invalidov in kmečkih zavarovancev, ki po predpisih do teh niso upravičeni. Predvidevamo 20 primerov po 35.000 din.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

12. Letovanje otrok

Za letovanje otrok je predvideno 1.500.000 din. Ta sredstva se bodo trošila za letovanje 150 otrok z zdravstveno oziroma socialno indikacijo po 10.000 din na otroka, ostalih 15.000 din pa naj bi prispevali starši.

13. Vzdrževanje otrok v vrtcih

V letu 1965 se je iz teh sredstev plačevala delna ali celotna oskrbnina v vrtcih za revne otroke. V letošnjem proračunu za ta namen niso predvidena sredstva.

14. Disciplinski center

Ta center je namenjen mladoletnikom, pri katerih niso potrebni traj-

nejši vzgojni in poboljševalni ukrepi. Ta center je ustanovljen v letu 1966. Predvideva se, da bo sprejel 12 mladoletnikov po 4 ure dnevno in to največ 15 zaporednih dni.

15. Dotacija sklada za borbe je obravnavana pri skladu

šanje materialnih izdatkov, čeprav so ti stroški zaradi novih cen zelo narastli.

2. Celotni izdatki za redno dejavnost občinskega sodišča v Soštanju bodo v letu 1966 znašali 38.000.000 dinarjev. Za redno dejavnost sodišča prispeva občina Mozirje 38 %, občina Velenje pa 62 %. V tem razmerju si ti dve občini delita tudi dohodek od sodnih taks, tako da bo znašal prispevek občine Mozirje v letu 1966 za redno dejavnost sodišča 11.000.000 dinarjev, prispevek občine Velenje pa 27.000.000 dinarjev. Izdatki za dejavnost občinskega sodišča se povečajo zaradi večjih pristojnosti, ki so bile na to sodišče prenešene v lanskem letu in ker se je delež občine Mozirje pri njegovem financiranju nekoliko zmanjšal zaradi obsežnejše dejavnosti sodišča na našem območju.

3. in 4. Stalne mesečne nagrade predsednika in podpredsednika občinske skupščine ostanejo na lanskeoletnem nivoju, izdatki za potne stroške pa bi se zmanjšali za 16 %.

5. Letno se sklene v občini okoli 400 zakonskih zvez. Ob sklenitvi zakonske zveze prejmejo zakonci brezplačno knjigo »Vajino skupno življenje« in stane en izvod te knjige 1600 dinarjev. Ostali izdatki so predvideni za simbolično plačilo izgube časa odborikov, ki sklepajo zakonske zveze.

6. in 7. Znižanje stroškov za seje občinske skupščine, svetov in drugih kolegijjskih organov se predvideva zaradi tega, ker se članom teh organov povrnejo le prevozniki stroški in eventualno izgubljen zaslužek.

8. Stroški protokola se predvideva jo na lanskeoletnem nivoju.

9. Stroški za usluge službe družbene knjigovodstva se planirajo na lanskeoletnem nivoju, čeprav bodo verjetno preokračeni, če sedanja tarifa ne bo znižana.

10. Vsi predpisi občinske skupščine in njenih svetov se morajo objaviti v uradnem glasilu. Ti predpisi se bodo objavljali v posebni prilogi lista »Saleski rudar«. Stroški za objavljane bodo nekoliko narastli, ker se ta list tiska v 6.500 izvodih.

11. in 12. Stroškov za izvedbo volitev v letu 1966 ne bo, prav tako tudi ne bo izdatkov za stalno konferenco mest Jugoslavije, ker je občinska skupščina zaradi pomankanja sredstev izstopila iz članstva te organizacije.

13. Sredstva za prometno vzgojo so namenjena za izboljšanje varnosti in javnem cestnem prometu. Dopolnilna sredstva za delo milice pa za kritje raznih dodatnih stroškov dela milice, ki je specifično za naše območje.

14. Že pred leti se je morala zaradi gradnje novega mesta izvesti geodetska izmera ki o. Velenje. Na podlagi te izmere se bo izdelal nov katastrski operat za to občino, pri sodišču pa naložila nova zemljiška knjiga. Za ta dela, ki bodo predvidoma končana v letošnjem letu, bo poleg prispevkov delovnih organizacij, potrebno iz proračuna še 800.000 din.

15. Dejavnost medobčinskega zavoda za cene se bo v letu 1966 financirala iz sredstev za delo občinskih upravnih organov.

16. Dejavnost občinskega tožilstva v Celju se je doslej financirala iz proračuna republike. Letošnje leto pa morajo to dejavnost financirati občinske skupščine. Delež občine Velenje v kritju izdatkov za to službo je ugotovljen po številu zadev, ki jih obravnava tožilstvo v naši občini.

17. Javno pravobranilstvo v Celju obvezno zastopa občino Velenje v vseh premoženjsko pravnih zadevah. Tudi delež za kritje njenih stroškov je ugotovljen po številu zadev, ki jih pravobranilstvo obravnava v naši občini.

11. DELO KRAJEVNIH SKUPNOSTI

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Predlog za leto 1966, vsklajen z dohodki	Indeks
Krajevne skupnosti	6.387.000		15.900.000	248

OBRAZLOŽITEV:

Planirana sredstva bodo dodeljena krajevnim skupnostim, katere bodo samostojno razpolagale s temi sredstvi za reševanje komunalnih problemov na svojem območju.

V prejšnjih letih so krajevne skupnosti dobile sredstva od cestnega sklada za ceste IV. reda, ki so bile prekatégorizirane v krajevne ceste. V tem proračunskem letu pa so ta sredstva predvidena v proračunu tako, da so sredstva za krajevne potrebe in za

omenjene ceste zajete v tej postavki. Vse krajevne skupnosti so prejele v letu 1965 iz občinskega proračuna 6.387.000 din, iz cestnega sklada 5 milijonov 895.000 din, kar je skupno 12.282.000 din ter je v letošnjem proračunu za to dejavnost planirano 3 milijone 618.000 din več.

Ta sredstva bo med posamezne krajevne skupnosti razdelil pristojni organ v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi na podlagi programov njihovega dela.

12. DELO DRUŽBENIH ORGANIZACIJ

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Predlog za leto 1966, vsklajen z dohodki	Indeks
1. Občinski odbor SZDL	10.552.600	14.655.000	14.655.000	138
2. Občinski komite ZKS	7.406.000	4.210.000	—	—
3. Občinski komite ZKS — za politično šolstvo	6.374.000	5.000.000	5.000.000	78
4. Občinski komite ZMS	3.926.000	2.008.000	2.008.000	51
5. Občinska zveza združenj borcev NOV	5.562.000	8.822.000	5.600.000	100
6. Občinski sindikalni svet	250.000	—	—	—
7. Občinska gasilska zveza	6.175.000	10.982.000	6.175.000	100
8. Za dejavnost ostalih družbenih organizacij in društev	8.906.400	26.472.000	8.210.000	92
	49.152.000	72.149.000	41.648.000	84

OBRAZLOŽITEV:

1. Sredstva za dejavnost občinskega odbora SZDL se povečujejo za 38 odstotkov, ker bo ta odbor kmalu večino stroškov svojega glasila Saleski rudar, ki bodo znašali okoli 5.000.000 din.

2. Dejavnost občinskega komiteja ZKS se bo v letu 1966 v celoti financirala s svojimi dohodki.

3. Stroški za politično izobraževanje se bodo v letu 1966 zmanjšali za 12 %.

4. Stroški za dejavnost občinskega komiteja Zveze mladine so se morali zmanjšati za 49 %.

5. Občinska zveza združenj borcev NOV združuje dejavnost ZB NOV, rezervnih oficirjev in podoficirjev ter vojaških vojnih invalidov. Za njeno dejavnost se zagotavljajo sredstva v lanskeoletni višini.

6. Dejavnost občinskega sindikalnega sveta se bo v tekočem letu financirala s lastnimi dohodki.

7. Za dejavnost občinske gasilske zveze in protipožarno zaščito se pred-

videvajo enaka sredstva kot v preteklem letu. V zadnjih letih so se s sredstvi občinskega gasilskega sklada glavna gasilska društva v občini dokaj dobro opremila. Za protipožarno zaščito prejme občina določena namenska sredstva od zavarovalnega zavoda v Celju.

8. Za dejavnost ostalih družbenih organizacij in društev se v proračunu zagotavlja manj sredstev kot v preteklem letu. Ta sredstva bo med organizacije in društva razdelila posebna komisija v sodelovanju z občinskim odborom SZDL. Iz teh sredstev bi se zagotovila sodelovanja pri financiranju občinske zveze za telesno kulturo, občinske zveze Svoboda in prosvetnih društev, občinskega odbora RK, občinske zveze prijateljev mladine, občinskega odbora LT, društev upokojencev, tabornikov, slepih in gluhih ter ostalih društev.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

04. ZDRAVSTVO

	Realizacija 1965	Predlog za leto 1966, vsklajen z dohodki	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Indeks
1. Zdravljenje nepremožnih	1.074.400	1.500.000	1.500.000	139
2. Prispevek za zdravstveno pomoč kmetom zavarovancem	—	3.000.000	2.000.000	—
3. Prispevek za kmečko zavarovanje	5.754.200	—	—	—
4. Usluge zdravstvenega doma	2.055.800	5.000.000	2.500.000	121
5. Sofinanciranje medobčinskega zdravstvenega centra	—	3.000.000	—	—
6. Kategorizacija otrok	699.600	1.144.000	1.000.000	142
7. Bolniški prevozi siromašnih	90.700	200.000	100.000	110
8. Sanitarna služba	141.400	250.000	150.000	106
9. Mrliško ogledna služba	136.200	211.600	211.600	155
Skupaj	9.952.300	14.305.600	7.461.600	74

OBRAZLOŽITEV:

1. Zdravljenje nepremožnih

Predvideva se, da bo treba v letu 1966 plačati iz stroškov proračuna okrog 150 oskrbnih dni bolnicam po 5.500 din za oskrbni dan, ostanek 675 tisoč pa za zdravstvene preglede in zdravlila za osebe, ki nimajo zdravstvenega varstva ter same ne zmorejo plačila.

2. Prispevek za zdravstveno pomoč kmetom zavarovancem

Po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov lahko sklene občinska skupščina za kmete določenega premoženjskega stanja, da plačuje del stroškov za posamezne oblike zdravstvene pomoči, ki bi jih po zakonu sicer morali plačati sami zavarovanci, v celoti ali deloma iz občinskega proračuna. O tem bo občinska skupščina izdala poseben odlok za leto 1966 ter je v ta namen zagotovljeno 2.000.000 din.

3. Prispevek za kmečko zavarovanje

Za ta prispevek v letošnjem letu sredstva niso predvidena. Plačeval se bo le del stroškov za posamezne oblike zdravstvene pomoči le manj premožnim kmetom, kar je zasigurano pod točko 2.

4. Usluge zdravstvenega doma

Higienska postaja organizira in skrbi za obvezna cepjenja, nadzoruje javne objekte, pomaga sanitarni inšpekciji itd. S temi uslugami je nadalje misljeno zdravstveno prosvetljevanje (predavanja), patronažna služba ter tisti del zdravstvene preventive, ki gre v breme občinskega proračuna. V te namene je predviden znesek 2 milijona 500.000 din, kar je realno tudi na lansko potrošnjo.

5. Sofinanciranje medobčinskega zdravstvenega centra

V proračunu za ta namen niso predvidena sredstva. Predvideva se, da bodo ta center financirali zdravstveni zavodi in skladi zdravstvenega zavarovanja iz območja, ki ga bo zdravstveni center pokrival.

6. Kategorizacija otrok

Za kategorizacijo je v letu 1966 predvideno 40 šolskih otrok z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Stroški za enega znašajo 25.000 din. Kategorizirati bi jih bilo treba še nadaljnjih 12, ker pa ni dovolj sredstev, bodo ti pregledi odloženi za naslednje leto.

7. Bolniški prevozi siromašnih

V proračunu je predviden znesek 100.000 din, kar bo zadostovalo za delno plačilo pogrebnih stroškov ter za prevoz nepremožnih v bolnice.

8. Sanitarna služba

Sanitarna inšpekcija predvideva, da bo treba opraviti laboratorijsko analizo za 30 do 40 vzorcev živil á 40 do 50 din za en vzorec. V primerih, ko analiza spozna vzorec neprimeren za prehrano, plača stroške analize lastnik vzorca.

9. Mrliško ogledna služba

Glede na število mrliških ogledov v letu 1965 predvidevamo v letu 1966 110 teh primerov, á 1400 din za en primer s prispevki in zaščitna sredstva, skupaj 150.000 din.

06. DELO DRŽAVNIH ORGANOV

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Predlog za leto 1966, vsklajen z dohodki	Indeks
1. Za redno dejavnost občinskih organov	165.019.000	163.407.000	144.283.000	87
2. Za dejavnost občinskega sodišča	19.245.000	24.063.000	27.000.000	140
3. Nagrade stalno zaposlenim odbornikom v občinski skupščini	6.790.000	7.600.000	6.800.000	100
4. Potni stroški odbornikov s stalno zaposlitvijo v občinski skupščini	297.000	450.000	250.000	84
5. Stroški sklepanja zakonskih zvez	—	950.000	950.000	—
6. Stroški sej občinske skupščine	284.000	420.000	220.000	77
7. Stroški sej svetov in drugih kolegijjskih organov	943.300	900.000	500.000	53
8. Stroški protokola	1.394.900	1.400.000	1.400.000	100
9. Stroški SDK — v zvezi z izvrševanjem proračuna	731.000	750.000	750.000	102
10. Objave predpisov občinske skupščine	1.179.000	1.400.000	1.400.000	118
11. Izvedba volitev	1.024.000	—	—	—
12. Prispevek za stalno konferenco mest	293.000	—	—	—
13. Prometna vzgoja prebivalstva in dopolnilna sredstva za delo milice	172.000	700.000	400.000	232
14. Obnova katastrskega operata in zemljiške knjige za k. o. Velenje	474.000	800.000	800.000	168
15. Za redno dejavnost občinskega zavoda za cene	880.000	800.000	—	—
16. Za redno dejavnost občinskega tožilstva v Celju	—	4.000.000	2.699.500	—
17. Za redno dejavnost javnega pravobranilstva	1.402.000	1.600.000	1.600.000	114
Skupaj	200.128.200	209.240.000	189.052.500	94

OBRAZLOŽITEV:

1. Za redno dejavnost občinskih upravnih organov se predvideva 13 % manj sredstev kot v lanskem letu, čeprav se bo letošnje leto iz teh sredstev financirala tudi redna dejavnost medobčinskega zavoda za cene, medobčinska služba katastrske klasifika-

cije zemljišč in medobčinske inšpekcijske službe. Število delovnih mest se je v občinski upravi znižalo od 99 na 74. Pri planiranju potrebnih sredstev za redno dejavnost občinske uprave se ni predvidevalo nobeno zvišanje osebnih dohodkov in za zvi-

Vsi zneski so izraženi v starih dinarjih

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

13. NEGOSPODARSKE INVESTICIJE				
	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Predlog za leto 1966, vključen z dohodki	Indeks
1. Za odplačilo dolgoročnih posojil	17.169.000	17.369.000	17.369.000	101
2. Nabava opreme za potrebe občinske uprave	6.680.000	2.000.000	2.000.000	29
3. Nabava opreme za potrebe sodišča	364.000	600.000	—	—
4. Bančni stroški, interkolarne obresti	3.723.000	2.000.000	3.900.000	104
5. Urbanistični projekti	10.000.000	25.000.000	5.000.000	21
Skupaj	133.446.000	46.969.000	28.269.000	50

OBRAZLOŽITEV:

1. Odplačilo dolgoročnih posojil

V letu 1965 mora občina Velenje odplačati anuitete od posojil, ki jih je najela v prejšnjih letih in sicer za: modernizacijo cest 450.000, za opremo likvidiranega podjetja SIK Šoštanj 708.000 din, za vodovod Šmartno ob Paki 1.085.000 din, za rekreacijski center Ravne 700.000 din, za prosvetni dom Topolšica 102.000 din, za televizijski oddajnik na Plešivcu 1.338.000 din, za nabavo pisarniške opreme 1 milijon 24.000 din, za rekonstrukcijo ceste Velenje—Arja vas 10.000.000 din, za počitniški dom Velenje 1.790.000 din.

Stanovanjsko podjetje Velenje je prevzelo obveznost do plačila vseh anuitet po posojilih za stanovanja. Vsa ta še neodplačana posojila znašajo 351.930.470 din, letna anuiteta za to posojilo v letu 1966 znaša 20.954.000 din.

2. Nabava opreme za potrebe občinske uprave

V letu 1966 se namerava dokončno urediti poročno dvorano v Velenju ter nabaviti 2 pisalna stroja ter nekaj manjše pisarniške mehanizacije.

3. Nabava opreme za sodišče

V proračunu za leto 1966 se ne predvideva.

4. Bančni stroški

Bančni stroški — interkolarne obresti, se v letu 1966 povečajo, ker so se s predpisi povečali stroški za bančne storitve.

5. Urbanistični projekti

Sredstva so namenjena za izdelavo urbanističnih načrtov. Ker so za to delo predvidena sredstva le v znesku 5.000.000 din se bo izdelal načrt za razširitev zazidalnega načrta v Pesju ter izdelale osnove ureditvenega načrta za mesto Velenje.

14. GOSPODARSKI POSEGI

	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1965	Predlog za leto 1966, vključen z dohodki	Indeks
1. Vzdrževanje občinskih cest	5.650.000	37.000.000	—	—
2. Regres za mleko	4.600.000	5.000.000	5.000.000	108
3. Veterinarska higienska služba	390.000	1.240.000	800.000	205
4. Zdravstvena zaščita živali	950.000	960.000	960.000	101
5. Medobčinski zavod za turizem	500.000	—	—	—
6. Turistična dejavnost	900.000	16.500.000	16.500.000	1833
Velenje—Šoštanj	12.990.000	60.700.000	23.260.000	179

OBRAZLOŽITEV:

1. Vzdrževanje občinskih cest

Za to dejavnost v proračunu niso predvidena sredstva, ker cestni sklad razpolaga s lastnimi dohodki ter bo tudi izdatke za ceste sam izvrševal.

2. Regres za mleko

V letu 1965 je bilo v proračunskih sredstvih predvideno za regres za mleko 5.000.000 din, uporabljeno pa 4 milijone 589.652 din za dobavo 458.965 litrov mleka.

Ker republiški skladi izplačajo regres je pod pogojem, da je zaskiguran tudi regres občinskih proračunskih sredstev, predvidena pa je dobava ca. 500.000 litrov mleka v letu 1966, je predvidena postavka za regres za mleko v letu 1966 v znesku 5.000.000 din za 1 liter — 10 novih par.

3.—4. Veterinarsko-higienska služba in zdravstvena zaščita živali

V letu 1965 je bilo uporabljeno iz proračuna za veterinarsko-higiensko službo 390.000 din in zaščito živali 950.000 din.

5. Medobčinski zavod za turizem

Za to dejavnost niso posebej predvidena sredstva, ker je za turistično dejavnost pod 6. planirano 16.500.000 din.

6. Turistična dejavnost Velenje—Šoštanj

Za to dejavnost je namenjenih 16 milijonov 500.000 din. Ta znesek predstavlja dohodek celotnih turističnih taks in 20 % občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač. Ta dohodek pripada pristojnim turističnim društvom po odloku, ki ga je sprejela občinska skupščina.

15. REZERVNI SKLAD

V ta namen je planiranih 10.601.000 din, kar predstavlja 1 % celotnih do-

17. NEPORAVNANE OBVEZNOSTI IZ PRETEKLIH LET				
	Realizacija za leto 1966	Zahtevek uporabnikov za leto 1966, 1965	Predlog za vključen z dohodki	Indeks
1. Neporavnane obveznosti	3.134.000	8.507.000	8.507.000	271

OBRAZLOŽITEV:

Sredstva za neporavnane obveznosti so namenjena za plačilo obveznosti nastalih v letu 1965, računani pa so dopeli v plačilo v letu 1966. Zadržano je bilo izplačilo računov za prispevek za kmečko zavarovanje v znesku 5 milijonov 307.000 din. Skupščina občine

18. NERAZPOREJENI DOHODKI				
	Realizacija 1965	Zahtevek uporabnikov za leto 1966	Predlog za leto 1966, vključen z dohodki	Indeks
Tekoča rezerva za nepredvidene in nezadostne potrebe	6.549.600	7.000.000	5.563.000	—

PREDLOG ODLOKA

O PRORAČUNU OBCE VLENJE ZA LETO 1966.

1. člen

Občinski proračun za leto 1966 obsega:

- 1. Dohodke v znesku N din 10.886.970
- 2. Razporejene dohodke v znesku N din 10.831.340
- 3. Nerazporejene dohodke (tekoča proračunska rezerva) N din 55.630

2. člen

Iz dohodkov občinskega proračuna za leto 1966 se zagotavljajo sredstva:

- 1. Za dejavnost šolskih in drugih izobraževalnih zavodov.
- 2. Za potrebe socialnega varstva, zdravstva in varstva borcev NOV.
- 3. Za potrebe organov občinske uprave, občinskega sodišča, občinskega javnega tozilstva in občinskega javnega pravobranilstva.
- 4. Za komunalno dejavnost.
- 5. Za odplačevanje posojil, ki jih je najela občina.
- 6. Za dejavnost družbeno političnih organizacij in društev.
- 7. Za druge potrebe, obveznosti in naloge, ki imajo splošni pomen za občino.

3. člen

Od dohodkov, ki pripadajo občini v letu 1966 se 1 % vložil v rezervni sklad občine.

4. člen

Sredstva razporejena v posebnem delu proračuna na postavki 0,6 za redno dejavnost organov občinske uprave, občinskega sodišča, občinskega javnega tozilstva in občinskega javnega pravobranilstva, se v skladu z dotokom sredstev prenašajo na koristnike.

5. člen

S sredstvi, ki so organom iz 4. člena zagotovljena za redno dejavnost, le ti v skladu z zakonom samostojno razpolagajo glede na uspehe, ki jih dosegajo pri izvrševanju svojih nalog.

Upravni organi uporabljajo tudi dohodke, ki si jih ustvarjajo s svojo dejavnostjo kot sredstva za svojo redno dejavnost.

6. člen

Sredstva razporejena v posameznem delu proračuna na postavki 12, za nabavo opreme občinske uprave, se prenesejo na račun opreme občinske uprave.

Predračun o uporabi teh sredstev sprejmeta sporazumno tajnik občinske skupščine in svet delovne skupnosti občinske uprave.

7. člen

Sredstva razporejena v posebnem delu proračuna kot dohodek občinskih skladov, se zaradi koriščenja v okviru razpoložljivih sredstev prenesejo na njihove žiro račune in to:

- 1. Sredstva razporejena na postavki 01 na žiro račun sklada za šolstvo.
- 2. Sredstva razporejena na postavki 03, za sklad za zadeve borcev na žiro račun sklada za zadeve borcev.
- 3. Sredstva na postavki 14, vzdrževanje občinskih cest se prenesejo na občinski cestni sklad.

8. člen

Sredstva razporejena v posebnem delu proračuna na postavki 11 za dejavnost krajevnih skupnosti porazdeli poseben odbor, ki ga imenuje občinska skupščina iz predsednikov krajevnih skupnosti in članov občinske skupščine in se tako porazdeljena sredstva prenesejo v okviru razpoložljivih sredstev na račun krajevnih skupnosti.

9. člen

Sredstva razporejena v posebnem delu proračuna na postavki 12 — delo družbenih organizacij, se v okviru razpoložljivih sredstev prenašajo na žiro račune družbenih organizacij, ki so navedene kot koristniki v proračunu.

Sredstva za ostalo družbeno dejavnost, ki so prikazana v skupnem znesku v posebnem delu proračuna na postavki 12, porazdeli poseben odbor pri občinskem odboru SZDL in se tako porazdeljena sredstva prenašajo

OBRAZLOŽITEV:

Proračunska rezerva je glede na zmanjšana sredstva izkazana le v znesku 5.563 din. Potrebno bi bilo ta znesek povečati, ker to omogoča večjo stabilnost financiranja proračunskih izdatkov, ker se med letom marsikaj pojavi, kar ni bilo v začetku predvideno.

10. člen

Sredstva razporejena v posameznem delu proračuna na postavki 02, Zavodu za pedagoško prosvetno službo Celje, Zavodu za spomeniško varstvo za zgodovinski arhiv Celje, Knjižnici Velenje in Knjižnici Šoštanj, se zaradi koriščenja v okviru razpoložljivih sredstev prenašajo na žiro račune navedenih zavodov.

11. člen

Sredstva razporejena v posebnem delu proračuna na postavki 14, Turistična društva, za turistično dejavnost se porazdelijo na posamezna turistična društva v višini 20 % realiziranega občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač, doseženega v gostinskih in trgovskih organizacijah družbenega sektorja, posameznega področja in se prenesejo na žiro račune področnih turističnih društev.

12. člen

Vsa druga sredstva se izvršujejo neposredno iz žiro računa proračuna.

13. člen

Občinski organi kot koristniki ali nosilci sredstev prevzamejo lahko samo obveznost v okviru sredstev, ki so za posamezne potrebe predvidena v občinskem proračunu za leto 1966.

14. člen

Svet za družbeni plan in finance je pooblaščen, da razpolaga s sredstvi rezervnega sklada v smislu 96. člena zakona o financiranju družbeno političnih skupnosti v SR Sloveniji.

15. člen

O razporedu nerazporejenih dohodkov (redne proračunske rezerve), za nepredvidene ali premalo predvidene družbene potrebe, odloča svet za finance in družbeni plan in naknadno poroča občinski skupščini.

16. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem vestniku občine Velenje, uporablja pa se od 1. januarja 1966.

PREDLOGI FINANČNIH NAČRTOV DRUŽBENIH SKLADOV ZA LETO 1966

SKLAD ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

	Realizacija 1965	Zahtevek za leto 1966	Predlog za leto 1966, vključen s prorač. dohodki	Indeks
DOHODKI				
1. Prenesena sredstva iz preteklega leta	6.982.000	456.000	456.000	6
2. Udeležba na proračunskih dohodkih	492.157.000	712.434.000	652.558.200	132
3. Prispevki iz gospodarskih organizacij	189.928.000	236.000.000	180.000.000	95
4. Kratkoročna posojila	25.000.000	—	—	—
	714.067.000	948.890.000	833.014.200	116
IZDATKI				
1. Poravnava obveznosti iz l. 1965	—	4.756.600	4.756.600	—
2. Osnovna dejavnost osnovnih šol	404.011.000	449.898.400	417.850.600	103
3. Varstvo in vzgoja mladine (vrtni in klubi)	28.680.000	30.567.000	30.567.000	106
4. Glasbeno izobraževanje (šola)	20.405.000	20.450.000	20.405.000	100
5. Sofinanciranje gimnazije in delavske univerze	7.267.000	6.500.000	5.267.000	72
6. Sklad za šolstvo II. stopnje	111.400.000	87.000.000	69.500.000	62
7. Izobraževanje defektne mladine (šolnina)	1.413.000	2.200.000	1.850.000	131
8. Pospeševanje učno-vzgojnega dela	375.000	450.000	370.000	98
9. Investicijski izdatki	130.086.000	259.500.000	208.580.000	160
10. Odplačilo kreditov	—	59.568.000	59.568.000	—
11. Funkcionalni izdatki sklada — prispevek za poplavljenice in za Skopje	9.974.000	18.000.000	12.000.000	120
12. Operativna rezerva	—	10.000.000	2.300.000	—
	VSEGA 713.611.000	948.890.000	833.014.200	117
	Presežek nad izdatki 456.000			
	SKUPAJ 714.067.000	948.890.000	833.014.200	117

OBRAZLOŽITEV:

Sklad za šolstvo financira iz svojih sredstev osnovno dejavnost osnovnih šol, vzgojno varstvenih ustanov in glasbeno izobraževanje. Kot sofinancer nastopi pri financiranju izobraževanja na II. stopnji, delavski univerzi Velenje, gimnaziji Velenje in pri izobraževanju mladine v zavodu Ivanke Uranjekove v Celju.

Iz sklada za šolstvo se financirajo investicije za potrebe osnovnih šol, otroškega varstva in tehniške srednje šole kot šole II. stopnje.

Lanski proračun ni bil realiziran po planu. Zelo malo je bilo investirano (samo za načrte) za novogradnjo — tehniško srednjo šolo in za vzgojno-varstveno ustanovo v Velenju. Plan proračuna za leto 1965 je znašal 844 milijonov 825.000 din, dočim je bil realiziran za 714.067.000 din ali za 130 milijonov 758.000 din manj. Razumljivo je, da je za povečano dejavnost na področju osnovne dejavnosti potrebno več sredstev, predvsem je bilo upoštevati lani začete investicije adaptacije osnovnih šol in že lani predvidene novogradnje. Investicije so tudi letos predvidene v zneskih, ki so najni, a še vedno zelo pičli za potrebe, ki so že. Tak predlog sklada je znašal 948.800.000 din ali za 103 milijone 975.000 din več kot finančni načrt za leto 1965.

Gotovo je letošnji dohodek iz proračuna občine precej višji od lanskega, saj je porasel od 492.157.000 din v letu 1965 na 625.558.200 din v letu 1966, kar je za 32,5 % več. Pri tem pa je upoštevati, da je letos celotni prispevek za osnovno dejavnost šolam II. stopnje predviden v skladu iz proračunskega prispevka občine. Prav tako je letos v skladu predviden izdatek za odplačilo kreditov v znesku 59.568.000 din, kar je lani poravnal proračun neposredno.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

1. Osnovna dejavnost osnovnih šol

V letu 1965 je število učencev naraslo in je bilo potrebno začeti z osmi mi novimi oddelki. Število učencev je na centralnih šolah 3.442 in na 11 po družnicah 722 učencev. Na nekaterih podružnicah je sicer letos v posameznih oddelkih manj učencev, vendar drugačna organizacija pouka skoraj da ni bila mogoča. Tudi v jeseni bo na centralnih šolah več učencev, kar bo pogojevalo nove oddelke. Število učnega kadra se je leta 1965 dvignilo za 13, na 180 v osnovnih šolah.

Naš sklad za šolstvo in fond šolskih zmogljivosti močno obremenjujejo učenci iz sosednjih občin. Samo iz ob čine Zalec je na dveh naših šolah 82 učencev, ki nas bremenijo za 8 milijonov 460.000 din. V preteklem letu je bilo še nekaj več učencev in je bila naša terjatev do občine Zalec 10 mili jonov 200.000 din in do občine Slo venj Gradec 3.700.000 din. Pri teh zahtevkih bi morali vztrajati.

Naših učencev je v slovenjegraški občini 23, drugod jih ni. Zgodí pa se, da občine terjajo šolnino za defektno mladino, ki je pri njihovih rejnikih.

V osnovno dejavnost šol je všteta prehrana (malice in kosila) šolarjev in palčilo prevoza.

Za prehrano šolarjev in oskrbo od daljenih je bilo v letu 1965 izplačanih (brez osebnih dohodkov kuharic in režijskih stroškov) 10.770.000 din. S tem je bila prehrana vsaj delno za do voljiva. Potreb je seveda bilo več. Le tos bodo morala ostati sredstva na isti višini, le da bi kazalo ponekod kosila poenostaviti, za vrednost značajnih stroškov pa bi zmogli dajati večim potrebnim učencem kosila po zni žani ceni. Tudi oskrba oddaljenih učencev bi mogla biti tako organizira na. Starši bi zmogli s prehrambenimi artikli prispevati k nižjim dejanskim stroškom sklada.

Prevozi učencev tečejo normalno le da so ceste do podružnic slabe in ne prevozne. Zato avtobusi ne morejo v kraje, da bi učencem skrajšali pot do avtobusa in šole. Prevozni stroški bo do v letu 1966 narasli na 14.000.000 din od lanskih 8.000.000 din.

Zaradi porasta cen prevoza in šte vili oddelkov bodo morali ostati oseb ni dohodki na šolah zaposlenih enaki lanskim. Za kritje povečanih materi alnih stroškov pa bo morala biti še večja štednja.

2. Varstvo in vzgoja mladine

V občini sta dve vzgojno-varstveni ustanovi, ki imata v varstvu 236 pred šolskih otrok. Zmogljivost obeh ne za došča za Velenje in Šoštanj. Posebej pereče je vprašanje prostorov v Velenju. Vsako leto odmikanja gradnje se posebej občuti. Prišli smo tako da leč, da v nekaterih delovnih organiza cijah razpravljajo o lastni organizaciji varstva otrok zaposlenih. Do razširje ne dejavnosti na tem področju pač ne moremo brez novih zmogljivosti. Za organizacijo otroškega varstva je naj več priprav v Topolšici. Potrebe pa sa kažejo tudi v Smartnem ob Paki, kajti delovnega človeka je potrebno osvoboditi skrbi, kjer so zato le po goji.

Sredstva za varstvo in vzgojo mla dine ostanejo na razmeroma isti vi šini kot lani le da se povečajo za 1.800.000 din, kolikor je najnujnejše za pionirski klub, ki je bil pred no vim letom ustanovljen v Šoštanju. Tudi take (klubske) oblike varstva in vzgoje mladine bi morali z večjo vne mo organizirati, kajti delo je bolj sproščeno, več mladine je deležno varstva in ceneje je.

3. Glasbeno izobraževanje (šola)

Glasbena šola Frana Koruna-Koželj skega izobražuje in usposablja mladi no za igranje in sicer na klavirju 54 učencev, na violini 8 učencev, na har moniki 41 učencev, na pihalih in tro bilih 13 učencev, 19 učencev se uči osnov baleta, 51 učencev se letos uči teorijo, nekaj učencev pa se uči dru ge instrumente. Sredstva za leto 1966 so predvidena v enaki višini kakor za lani.

V primeru večjih potreb bodo mo rali zvišati dajatve učencev.

4. Sofinanciranje gimnazije in delavske univerze

V prostorih RŠC dela gimnazija Velenje. V dveh oddelkih 1. letnika je 67 dijakov iz naše občine in občine Slovenj Gradec. Osnovno dejavnost financira sklad za šolstvo II. stopnje, vendar je to šele novoustanovljen vzgojno-izobraževalni zavod, zato po trebuje več sredstev za učila in in ventar, kar ni mogoče nakupovati v breme investicij.

Gimnazija je leta 1965 dobila na menskih 4.000.000 din, a v letu 1966 še nujno potrebuje najmanj 2.000.000 din.

Delavska univerza je zavod s samo stojnim financiranjem. Z lastnimi do hodki knije ca. 80 % svojih proračun skih potreb. Po splošni družbeni po trebi organizira tudi oblike izobraže vanja, kjer ne more upoštevati eko nomike svojega obstoja, zato je upra vičena do družbenega deleža sredstev. Lani je DU dobila 3.670.000 din, letoš nje potrebe izkazujejo po dotaciji 5.000.000 din, vendar za to nimamo možnosti, zato bi naj prispevek sklada ostal na lanski višini.

5. Sklad za šolstvo II. stopnje

V preteklem letu so se celotna sred stva sklada za šolstvo II. stopnje for mirala po deležu občin po narodnem dohodku, pri čemer je bila naša ob čina oškodovana. Za osnovno dejavnost tega sklada smo lani prispevali 87 mi lijonov din in za investicije 24.100.000 din, kar pa je sklad za šolstvo II. stopnje porabil za osnovno dejavnost.

Letos bi za osnovno dejavnost šol II. stopnje prispevali 69.500.000 din, kar je v celoti razlika od lani za 44 milijonov 900.000 din manj. Letošnji prispevek je določen po medobčin skem merilu in sicer po proračunih občin. Pri nas bi bil prispevek zvišan za 5 %, kakor je to za šole naše ob čine. Tudi za investicije ne bi prispe va li, ker bomo sami gradili tehniško srednjo šolo — torej objekt šole II. stopnje.

6. Izobraževanje defektne mladine

V zavodu Ivanke Uranjekove v Celju imamo pet defektnih otrok. De lo z njimi zahteva posebne oblike, za to so tudi v tem zavodu. Lani je bilo tu 8 otrok in smo za šolanje prispe va li 1.413.000 din, 700.000 din smo ostali dolžni. Letos bi morali poravna ti šolnino z dolgom vred v znesku 1.850.000 din.

7. Pospeševanje učno-vzgojnega dela

Za pospeševanje izobraževalnega dela v šolah navadno proti koncu šol skega leta organizirajo šole tekmo va nja najboljših učencev in posameznih predmetih. Organizacija takih tekmo vanj stane okrog 150.000 din. Pri isti postavki je upoštevana dotacija za Napotnikovo galerijo, ki je pri II. osnovni šoli Šoštanj. Ta se iz leta v leto bogati in je postala prav zanimi

va in po svojem obsegu ter kvaliteti velika pridobitev občine. Lanska sred stva v te namene so znašala 375.000 din in za leto 1966 je predvidenih 370.000 din.

8. Investicijski izdatki

V letu 1966 moramo nadaljevati z investicijskimi deli pri I. osnovni šoli Šoštanj, na podružnični šoli v Pesjem in opravi ti vzdrževalna dela pri po družnični šoli Topolšica. Začeli bi z gradnjo tehniške srednje šole v Velenju in vzgojno-varstvene ustanove v Velenju. V celoti bi potrebovali za navedene investicije okrog 731.600.000 din. Gotovo je, da bi ne zmogli in ve stirati vseh teh sredstev, ampak bi v letu 1966 opravili vsaj najnujnejše in večje nove objekte začeli graditi in bi za to porabili 208.580.000 din. V to vsoto je vštet projekt za III. osemlet ko v Velenju. Nekatera dela pa bodo opravljena mimo financiranja po skla du za šolstvo.

9. Odplačilo kreditov

Sklad za šolstvo si je decembra 1965 najel kratkoročno posojilo 25.000.000 din, da je lahko poravnal situacijo za adaptacijo I. osnovne šole Šoštanj. Ta sredstva zapadejo v plačilo do konca meseca februarja 1966. Poleg tega pa znašajo odplačila kreditov za investicije v šolstvu — gradnja novih šol, adaptacije in stanovanjski prostori 34.068.000 din. V celoti torej 59.568.000 din.

10. Funkcionalni izdatki sklada

Sklad ima neposredne dajatve — prispevek za Skopje in prispevek za poplavljenice. Prispevek za Skopje plačamo 1 % od dohodkov sklada in 2 % na investicije za poplavljenice. In vestitorji pa morajo na investicije plačati še 2,5 % kot prispevek za Skopje. V letu 1965 smo zato pora bili 9.974.000 din. V letu 1966 pa bomo potrebovali najmanj 12.000.000 din.

11. Poravnava obveznosti iz leta 1965

Proračun sklada za leto 1965 ni bil izpolnjen niti po dohodkih niti po iz datkih. Najbolj so bile prizadete in vesticije. Poleg tega so ostali neparav nani računi za prevoze učencev in del prispevka za obnovo Skopja. V celoti je 4.756.600 din, ki jih bomo morali poravnati kot dolg.

SKLAD ZA ZADEVE BIVŠIH BORCEV IN VOJAŠKIH INVALIDOV

	Realizacija 1965	Predlog za leto 1966, vklajen z dohodki	Indeks
DOHODKI			
Prenos sredstev iz preteklih let — lastna sredstva	681.962	2.757.849	
Dohodki v letu 1966 — dotacije iz proračuna	12.250.000	13.000.000	
Skupaj dohodki in prenos sredstev	12.931.962	15.757.849	121 %
IZDATKI			
Priznavalnine			
74 priznavalnin s povprečjem 10.000 din	4.565.000	8.880.000	
Zdravstvena zaščita			
35 zavarovancev a 4.000	776.000	1.680.000	
Dijaške pomoči			
30 otrok borcev, otrok umrlih borcev po osvoboditvi in ZFT	2.572.500	2.880.000	
Enkratne pomoči			
120 osebam za zimsko pomoč, po moč v bolezni, zdravljenju, ne sreči, smrti itd., a 17.500	2.106.504	2.101.849	
Prispevek za obnovo in graditev Skopja 1 % od dohodkov	96.500	156.000	
Manipulativni stroški — SDK	57.609	60.000	
Skupaj izdatki	10.174.113	15.757.849	154 %
Saldo ostanek sredstev 31. 12. 1965	2.757.849		
VSEGA	12.931.962		

OBRAZLOŽITEV:

Sklad za borce NOV je realiziral v lanskem letu 10.174.113 dinarjev do hodkov, ki jih je prejel v celoti iz občinskega proračuna.

Upravni odbor sklada je na seji dne 26. 1. 1966 obravnaval finančni načrt za leto 1966 po gornji tabeli in sklenil predlagati oddelku za finance, da odo bri znesek 13.000.000 dinarjev iz ob činskega proračuna, dočim se razlika 2.757.849 dinarjev črpa iz prihranka na skladu iz lanskega leta.

1. Priznavalnine

Trenutno sprejema priznavalnine 49 oseb. Predlog za letos znaša 8.880.000 dinarjev. Predvidevamo porast pri znavalnin za 74 stalnih uživalcev s povprečjem 10.000 dinarjev mesečno na osebo.

2. Zdravstvena zaščita

Predlog zajema 35 primerov, a 4.000 dinarjev mesečno za osebo, to je tistih upravičencev, ki sprejema priznaval nino pa nimajo pravice zdravstvenega varstva iz drugih virov.

3. Dijaška pomoč

Ta sredstva so namenjena za redne in enkratne dijaške pomoči za pred vidoma 30 otrok borcev NOV, umrlih borcev NOV po osvoboditvi in ZFT s povprečjem na enega otroka 8.000 di narjev mesečno.

4. Enkratna pomoč

Ta sredstva so namenjena za re še vanje nujnih primerov ob času nesre če, bolezni, smrti, zdravljenja, opre me stanovanja itd. Predvidoma za 120 oseb a 17.500 dinarjev za eno osebo.

CESTNI SKLAD

	Realizacija 1965	Predlog za leto 1966, vklajen z dohodki	Indeks
DOHODKI:			
Prenos sredstev — lastna sredstva	3.714.614	18.159.000	
Pristojbine za cestna motorna vozila	3.093.070	4.000.000	
Pristojbine za cestna vprežna vozila	538.791	530.000	
Pristojbine prometnih prekrškov	3.141.025	3.200.000	
Dotacije iz proračuna	5.650.000	—	
Ostale dotacije in pomoči	36.052.545	—	
Dotacije podjetij in skladov	52.190.045	25.889.000	49 %
Skupaj			

IZDATKI:

Sredstva, dana za gradnjo in rekonstrukcije ceste	1.134.600	8.000.000	
Za vzdrževanje cest in objektov	32.360.445	17.271.000	
Ostali izdatki			
Skopje in manipulativni stroški	535.594	618.000	
Skupaj izdatki	34.030.639	25.889.000	76 %
Ostanek sredstev — saldo 31. 12. 1965	18.159.406		
VSEGA	52.190.045		

OBRAZLOŽITEV:

Za leto 1966 se predvideva dohod kov v cestni sklad v višini 25.889.406 din. Glavni dohodki cestnega sklada bodo pristojbine za cestna motorna vozila, pristojbine za cestna vprežna vozila in denarne kazni za prekrške. Sredstva so namenjena za vzdrževa nje 21 km cest III. reda, katere je prej vzdrževalo cestno podjetje Celje in 53 km cest IV. reda, katere vzdržuje komunalno obrtni center Velenje.

S sredstvi razpolaga upravni odbor sklada, ki jih razporedi s svojim fi nančnim načrtom.

SKLAD ZA KMETIJSTVO

	Realizacija 1965	Predlog za leto 1966, vklajen z dohodki	Indeks
DOHODKI:			
Prenos sredstev iz preteklih let — lastna sredstva	9.105.133	3.900.000	
Dohodki od prebivalcev — skočnine, SLP zemlja	3.077.751	100.000	
Skupaj dohodki	12.182.884	4.000.000	32 %

IZDATKI:

Funkcionalni izdatki	7.456.250	3.470.000	
● Vzdrževalnine za plemenjake, regres za plemensko živino, o semenjevanje			
● Prenos sredstev drugim korist nikom za funkcionalne izdatke — refundacija, preživnina	706.000	480.000	
Ostali izdatki			
● Prispevek Skopju in manip. SDK	49.129	50.000	
Skupaj izdatki	8.211.379	4.000.000	48 %
Saldo 31. 12. 1965	3.971.505		
VSEGA	12.182.884		

OBRAZLOŽITEV

Sredstva za sklad v letu 1966 se formirajo iz prenosa salda iz leta 1965 v višini 3.900.000 din in odplačila zem ljišč 100.000 din, skupaj 4.000.000 din. Upravni odbor je predvidel uporabo sredstev iz sklada za kmetijstvo v letu 1966 v naslednjem:

- Regres za nabavo plemenskih bi kov in merjascev (500.000 din).
- Regres za nabavo plemenskih krav in telic (2.000.000 din).
- Plačilo vzdrževalnine kmetom, ki so oddali zemljišča v SLP (480.000 din).
- Za stroške licenciranja, organi zacijo poročevalske službe o rastlin skih boleznih in škodljivcih (320 tisoč din).
- Dotacija kmetijskim organizaci jam in društvom pri izobraževanju, nagrade (650.000 din).
- Stroški SDK (50.000 din).

KOMUNALNI SKLAD

	Realizacija 1965	Predlog za leto 1966, vklajen z dohodki	Indeks
DOHODKI:			
Prenos sredstev iz preteklih let — lastna sredstva	225.705	1.520.000	
Dohodki gospodarskih organizacij	3.239.000		
Ostali dohodki — najemnine	1.033.240		
Skupaj dohodki	4.497.945	1.520.000	33 %
IZDATKI:			
Funkcionalni izdatki			
Kanalizacije, razširjenje pokopališč za zemljišče	2.921.840	1.390.000	
Ostali izdatki — Skopje in stroški manip. SDK	55.182	130.000	
Skupaj izdatki	2.977.022	1.520.000	51 %
Ostanek sredstev — saldo 31. 12. 1965	1.520.923		
VSEGA	4.497.945		

OBRAZLOŽITEV:

Za komunalni sklad v tem prora čunskem letu ni predvidenih rednih dohodkov in razpolaga sklad samo s sredstvi v višini 1.520.000 din, prene šenimi iz leta 1965. Ta sredstva se bo do uporabljala za vzdrževanje komu nálnih objektov in urejevanje mestnih zemljišč po sklepu upravnega odbora sklada.